

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

DEVLET KONSERVATUVARLARI SAHNE SANATLARI
BÖLÜMÜ OPERA ANASANAT DALI “ŞAN” DERSLERİNDE
TÜRK BESTECİLERİNİN ESERLERİNİN KULLANIMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Dilek YÜKSEL

ANKARA - 2009

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

DEVLET KONSERVATUVARLARI SAHNE SANATLARI BÖLÜMÜ
OPERA ANASANAT DALI “ŞAN” DERSLERİNDE TÜRK
BESTECİLERİNİN ESERLERİNİN KULLANIMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Dilek YÜKSEL

Tez Danışman
Yrd. Doç.Ferda GÜRGAN ÖZTÜRK

ANKARA - 2009

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne:

Dilek Yüksel'in "Devlet Konservatuvarları Sahne Sanatları Bölümü Opera Anasanat Dalı "Şan" Derslerinde, Türk Bestecilerinin Eserlerinin Kullanımı " başlıklı tezitarihinde, jürimiz tarafından Müzik Öğretmenliği Programı Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı):

Üye :

Üye :

Üye:

ÖNSÖZ

Araştırma süresince çalışmalarımı büyük bir sabır ve titizlikle denetleyen; yardım ve katkılarıyla beni yönlendiren tez danışmanım, hocam Sayın Yrd.Doç. Ferda GÜRGAN ÖZTÜRK'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.Tezime başlamama ve ilerlememe yardımcı olan ve her zaman yanımda olan bana manevi destek ve moral veren tüm arkadaşlarıma ve Ceren GÖĞÜŞ'e, Selen ÖZAY'a, ayrıca sevgi ve ilgileriyle bana ışık tutan aileme teşekkürlerimi sunarım.

ANKARA

Dilek YÜKSEL

ÖZET

DEVLET KONSERVATUVARLARI SAHNE SANATLARI BÖLÜMÜ OPERA ANASANAT DALI “ŞAN” DERSLERİNDE TÜRK BESTECİLERİNİN ESERLERİNİN KULLANIMI

Yüksel, Dilek

Yüksek Lisans, Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Ferda GÜRGAN ÖZTÜRK

.....

Bu araştırmada Devlet Konservatuvarlarının Sahne Sanatları Bölümü Opera Anasanat Dalında “Şan” Derslerinde, Türk Bestecilerinin Eserlerinin Kullanımının incelenmesi amaçlanarak, bu eserlerin kullanımının geliştirilmesine yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Bu araştırmada evren; Türkiye’deki Devlet Konservatuvarlarıdır. Devlet Konservatuvarlarının Sahne Sanatları Bölümü Opera Anasanat Dalı olan konservatuvarlar ise örneklem olarak alınmıştır. Anket uygulanan üniversiteler; Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Devlet Konservatuarı, İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarıdır.

Konservatuvarlarda görev yapan öğretim elemanlarına uygulanan anketler sonucunda elde edilen bulgulara göre; Devlet Konservatuvarlardaki ses eğitimi sürecinde Türk Bestecilerinin eserlerine yeteri kadar yer verilmediği ve bu eserlere ulaşmakta basılı kaynak yetersizliğinden dolayı zorluk yaşandığı saptanmıştır.

Araştırma “Geleneksel müziklerimizin müzik öğretim programlarında yer alması ve öğretilmesi müzik kültürümüz açısından önem taşıyacaktır” düşüncesinden

hareket edilerek; şan derslerinde Türk Bestecilerinin eserlerinin daha çok kullanılması gereğini ve Türk bestecilerinin eserlerinin kullanımına yönelik kaynak kitapların eksikliğini ortaya koymaktadır.

Bilim Kodu : Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı

Anahtar Kelimeler : Opera, Ses Eğitimi

Sayfa Adedi : 95

Tez Yöneticisi : Yrd. Doç. Ferda GÜRGAN ÖZTÜRK

ABSTRACT

THE USE OF THE MUSICAL WORKS OF TURKISH COMPOSERS IN SINGING LESSONS AT STATE CONSERVATORY’S STAGE ARTS DEPARTMENT OPERA BRANCH

Yüksel, Dilek

Master’s, Music Education Department

Thesis Advisor: Assistant Professor Ferda GÜRGAN ÖZTÜRK

The research aims analyzing the usage of the pieces of Turkish Composers in “singing” classes in Opera Main Art Branch of Performance Arts Department in Public Conservatoires and proposes ways to develop the usage of these pieces.

The environment of this study is based on the State Conservatory in Turkey. Conservatories which have Stage Art Departments' Opera Main Art Branch in their Conservatory programs are the sample of this research. The questionnaires were administered at the universities namely Ankara University state Conservatory, Hacettepe University State Conservatory, Mimar Sinan University State Conservatory, Mersin University State Conservatory, Anadolu University State Conservatory, Cukurova University State Conservatory, Dokuz Eylul University State Conservatory, Zonguldak Karaelmas University state Conservatory and Istanbul University State Conservatory.

Data, deriving from the surveys, points that there is not enough emphasize on the pieces of Turkish Composers in the process of vocal training and these pieces are hard to find especially in terms of printed media.

This research states that the pieces of Turkish Composers should be used more in “singing classes” and introduces the lack of printed media about these pieces, based

on the idea of “Using and teaching our traditional music in musical training programs is important for our musical culture.”

Science Code : Fine Arts Department Music Teaching Branch

Key Words : Opera, Voice Education

Number of Pages : 95

Thesis Advisor : Assistant Professor Ferda GÜRGAN ÖZTÜRK

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER	vi
ŞEKİL VE TABLOLAR LİSTESİ	viii

BÖLÜM 1

GİRİŞ	1
1.1. Müzik Eğitimi	2
1.2. Genel Müzik Eğitimi.....	3
1.3. Özenen Müzik Eğitimi	3
1.4. Mesleki Müzik Eğitimi	3
1.5. Ses Eğitimi	4
1.6. Konservatuvarların Gelişimi ve Şan Eğitimi	6
1.7. Türk Bestecileri	8
1.7.1. Türk Beşleri.....	8
1.7.2. 1910 Kuşağı	9
1.7.3. 1920-1930 Kuşağı	10
1.7.4. Son Kuşak Bestecilerimiz	15
1.8. Problem Cümlesi.....	17
1.9. Alt Problemler	17
1.10. Araştırmanın Önemi.....	17
1.11. Araştırmanın Sayıtları.....	18
1.12. Araştırmanın Sınırlılıkları	18
1.13. Tanımlar	18
1.14. Kısaltmalar	19
1.15. İlgili Araştırmalar.....	20

BÖLÜM 2

YÖNTEM.....	22
2.1.Araştırmanın Modeli	22
2.2.Evren ve Örneklem	22
2.3.Verilerin Toplanması	22
2.4. Verilerin Analizi.....	23

BÖLÜM 3

BULGULAR VE YORUMLAR.....	24
3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	29
3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	31
3.3. Üçüncü Alt Probleme Dayalı Bulgular ve Yorum	39
3.4. Dördüncü Alt Probleme Dayalı Bulgular ve Yorum.....	42

BÖLÜM 4

SONUÇ VE ÖNERİLER	67
4.1. Sonuçlar	67
4.2. Öneriler	70
KAYNAKÇA.....	71
EKLER.....	73

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo	Sayfa
3.1. Mezun Olduğu Okul Türü	24
3.2. Lisansüstü Eğitim Durumu.....	25
3.3. Unvan Durumu	26
3.4. Görev Yaptığı Kurum.....	27
3.5. Mesleki Hizmet Durumu	28
3.6. Şan Derslerinde Türk Bestecilerinin Eserlerinin Kullanımı.....	29
3.7. Ses Eğitimi Müfredat Programının İçinde Türk Bestecilerinin Eserleri Kullanılmaktadır.....	30
3.8. Türk Bestecilerinin Eserleri Şan Eğitimine Uygundur.....	31
3.9. Şan Derslerinde Kullanılmakta Olan Teknikler Türk Bestecilerinin Eserlerinin Yorumlanmasında Yeterlidir	32
3.10. Türk Bestecilerinin Eserlerinin Özellikleri, İcrada Zorluklar Oluşturmaktadır	33
3.11. Türk Bestecilerinin Eserlerinin İcrasında, Esere Yönelik Olarak Teknik Egzersizler Geliştirilmeli Ve Uygulanmalıdır	34
3.12. Öğrencilerin Yöresel- Bireysel Farklılıkları Türk Bestecilerinin Eserlerinin İcrasında Değişiklik Meydana Getirir	35
3.13. Öğrenciler Türk Bestecilerinin Eserlerinin Seslendirilmesinde Daha Başarılı Olmaktadırlar	36
3.14. Öğrenciler Türk Bestecilerinin Eserlerine Daha Çok İlgi Göstermektedir	37
3.15. Şan Eğitiminde Kullanılan Türk Bestecilerinin Eserleri Uluslararası Niteliktedir	38
3.16. Şan Eğitiminde Kullanılmak Üzere, Türk Bestecilerinin Eserleri Bulunmaktadır.....	39
3.17. Türk Bestecilerinin Eserlerinin Kullanılabilmesine Yönelik Kaynaklara (Kitap, Basılı Nota) Ulaşılabilmektedir.....	40
3.18. Türk Bestecilerinin Eserlerinin Kullanımında, Farklı Ses Gruplarına(Soprano, Mezzo-Soprano, Alto, Tenor, Bariton, Bas) İlişkin Eğitim Materyallerine Ulaşılabilmektedir	41

Tablo	Sayfa
3.19. Seslendirilmekte olan CEMAL REŞİT REY eserleri	42
3.20. Seslendirilmekte olan ULVİ CEMAL ERKİN eserleri	43
3.21. Seslendirilmekte olan AHMET ADNAN SAYGUN eserleri.....	44
3.22. Seslendirilmekte olan NECİL KAZIM AKSES eserleri.....	45
3.23. Seslendirilmekte olan FERİT HİLMİ ATREK eserleri	46
3.24. Seslendirilmekte olan AHMET SAMİM BİLGİN eserleri.....	47
3.25. Seslendirilmekte olan EKREM ZEKİ ÜN eserleri	47
3.26. Seslendirilmekte olan FAİK CANSELEN eserleri	48
3.27. Seslendirilmekte olan SAİP EGÜZ eserleri.....	49
3.28. Seslendirilmekte olan İLHAN USMANBAŞ eserleri.....	50
3.29. Seslendirilmekte olan NAZİFE GÜRAN eserleri.....	50
3.30. Seslendirilmekte olan ERTUĞRUL OĞUZ FIRAT eserleri	51
3.31. Seslendirilmekte Olan NEVİT KODALLI eserleri.....	51
3.32. Seslendirilmekte Olan MUAMMER SUN eserleri.....	52
3.33. Seslendirilmekte olan KEMAL SÜNDER eserleri	52
3.34. Seslendirilmekte Olan İLHAN BARAN eserleri.....	53
3.35. Seslendirilmekte Olan YALÇIN TURA eserleri	53
3.36. Seslendirilmekte Olan SAYRAM AKDİL eserleri.....	54
3.37. Seslendirilmekte Olan SARPER ÖZSAN eserleri.....	54
3.38. Seslendirilmekte Olan İSTEMİHAN TAVİLOĞLU eserleri	54
3.39. Seslendirilmekte Olan SELMAN ADA eserleri	55
3.40. Seslendirilmekte Olan AYDIN KARLIBEL eserleri.....	55
3.41. Seslendirilmekte Olan TURGAY ERDENER eserleri	55
3.42. Seslendirilmekte Olan ERDAL TUĞCULAR eserleri	56
3.43. Konservatuvarlarda Şan Eğitiminde Kullanılan Eserler ve Bestecileri.....	57

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Kültür ve kültürün bütün öğelerinin yaşaması, nesilden nesile aktarılmasındaki en büyük rolün eğitimde olduğu söylenebilir. Eğitim bir toplumu toplum yapan ve onun çağdaşlık düzeyini belirleyen en önemli etkenlerindendir.

İlkel toplumlarda insanın yakın çevresi ile ya da kendiliğinden kültürlenirken, çağdaş toplumlarda, sadece yakın çevre veya kendiliğinden kültürlenmenin yeterli olmadığı hatta yanlış kültürlenmelerin ortaya çıktığı gözlenmiştir. Toplamların, giderek büyümeleri, teknolojik gelişmeler, nüfus artışı karşısında ve global bir dünya yaklaşımı içerisinde olduğu günümüzde kasıtlı kültürlenme yani eğitim, kuşkusuz çok daha büyük bir önem kazanmıştır (Güvenç, 1979: 161-199).

Eğitim insan davranışlarının değiştirilmesi ile ilgilidir. Öyle ise “eğitim bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yolu ile ve kasıtlı olarak istendik değiştirme meydana getirme sürecidir” olarak tanımlanabilir (Ertürk, 1972: 12).

İnsan yaşantısında kasıtlı kültürlenme olarak tanımlayabileceğimiz 'eğitim' kuşkusuz büyük önem taşımaktadır. Çağdaş eğitimin üç ana boyutu vardır: Bunlar; bilim, teknik ve sanattır (Say, 1996: 115-137).

Sanatın başlıca dallarından biri olan müziğin ise insan yaşamına nasıl ve ne zaman girdiğinin bilinmemesine rağmen konuşmadan bile eski olduğu düşünülmektedir (Zeren,1998,s.1). Kulağı uyarıcı etkiler herhangi bir ses kaynağının titreşmesinden doğarlar. Titreşen kaynak ya da cisim bir taş, kaya olabilir (Çevik,1999,s.13). İnsanın doğada tesadüfen duyduğu ses frekanslarını daha sonra taklit ederek ve daha güzelini arayarak değişik sesler çıkarmış olduğu bir gerçektir (Zeren,1998,s.1).

“Müzik, duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belirli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirmiş, seslerle işleyip anlatan estetik bir bütündür” (Uçan,2005,s.10).

Müzik iletişimin bir parçası olduğu için ilk çağlardan itibaren kültürün ortak ve en önemli parçalarından biri olarak düşünülebilir.

“Kültürün en önemli boyutlarından, en temel alanlarından ve başlıca değişkenlerinden biri müziktir” (Uçan,2005,s.10).

“Müzik bir kültür ögesidir, kültürün öbür öğeleriyle etkileşir”, “farklı kültürleri birleştiren tek dildir”, “içinde bulunduğu topluma göre biçimlenir”, “bir kültürleme-kültürlenme ve kültürleşme” aracı olduğu söylenebilir (Uçan,2005,s.28).

Müzik toplum içinde üretilir. Bu yüzden kültür ile çok sıkı ilişkileri vardır. Çünkü müzik, sadece dinlenmesi güzel olan bir şey değildir. Tam tersine müziğin kültür içinde kültüre dönüştüğü söylenebilir.

1.1. Müzik Eğitimi

Yalın ve özlü bir anlatımıyla müzik eğitimi bireyde kendi yaşantıları yoluyla amaçlı olarak müziksel davranışlar kazandırma ya da bireyin müziksel davranışlarını kendi yaşantıları yolu ile amaçlı olarak değiştirme sürecidir (Uçan, 1996: 35).

Müzik eğitimi, ulaşılması amaçlanan hedefler, kullanılan araç-gereçler ve süre bakımından kendi içinde üç ana türe ayrılır: bunlar genel, özengen (amatör), mesleki (profesyonel) müzik eğitimidir.

1.2. Genel Müzik Eğitimi

Herkese yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir yaşam için gerekli ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar ve genellikle ilk ve orta öğretim kurumlarında genel müfredata uygun bir biçimde gördüğümüz müzik eğitimidir.

Genel müzik eğitimi, aslında, her düzeyde, her yaşta herkes için zorunludur ya da zorunlu olmak durumundadır. Çünkü müzik her düzeyde herkese kazandırılması esas olan asgari-ortak genel kültürün başta gelen ayrılmaz öğelerinden biridir. Ancak ülkemizde ilköğretim öncesi ve ilköğretim düzeylerinde zorunlu olduğu halde, orta öğretim ve yüksek öğretim düzeylerinde henüz zorunlu hale getirilmemiştir (Uçan, 1997:31).

1.3. Özengen Müzik Eğitimi

Özengen Müzik Eğitimi, müziğe ya da müziğin belli bir dalına özengence (amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar (Uçan,2005:10). Bireyin yetenekli olması değil, istekli olması önemlidir.

Özengen müzik eğitimi, herhangi bir düzeyde herkes için zorunlu değildir; tam tersine, ilgi, istek ve yatkınlık ile etkin bir katılım için gerekli fırsat ve olanaklara bağlı olup seçmelidir (Uçan, 1997:32).

1.4. Mesleki Müzik Eğitimi

Mesleki müzik eğitimi ülkemizde üniversitelerin, Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Bölümlerinde, Güzel Sanatlar Fakültelerinin Müzik Bilimleri Bölümünde, Konservatuarlarda ve Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Müzik Bölümlerinde bu işin uzmanı olan kişilerce yürütülmektedir.

Müzik alanının bütününü, bir kolunu yada dalını, o bütün kol yada dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, müziğe belirli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin yada mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar (Uçan, 1994: 66-88).

Müzik sanatçılığı eğitimi (bestecilik eğitimi, seslendiricilik/yorumculuk eğitimi), müzikbilimcilik eğitimi, müzik öğretmenliği (eğitimciliği) eğitimi, müzik teknolojluğu eğitimi, mesleki müzik eğitiminin başlıca dallarını (kollarını) oluşturur (Uçan, 1997:32).

1.5. Ses Eğitimi

Seslendiricilik eğitiminin temel alanlarından biri olan ses eğitimi “bireylere, kendi yaşantıları yoluyla amaçlı olarak, seslerini doğru, güzel ve etkili kullanabilmeleri için gerekli müziksel davranışları kazandırma sürecidir” (Çevik, 1997:68).

Wurgler’a göre (1997:3) ses eğitimi ise; belirsiz bir sonu olan, gelişi güzel bir yol değil, bunun yerine “belirli teknik, müzikal ve sanatsal amaçlara ulaşabilmek için verimli, sistematik ve sahip olunan ses özelliklerine göre bireyselleştirilmiş bir program olmalıdır”.

Vennard (1967:338,341,342,361), Şarkı Söyleme Mekanizması ve Tekniği adlı çalışmasında ses eğitiminin şu ilkelerine dikkat çekmektedir;

- Solunum ayrıntılı biçimde açıklanmalı ve önemi vurgulanmalıdır,
- Doğru duruş kazandırılmalıdır,
- Nefes basıncı ile gırtlak arasında koordinasyon sağlanmalıdır,
- Nefes üzerinde şarkı söyleme düşünülmelidir,

- Göğüs ve kafa sesleri (ağır ve hafif mekanizma) bütünlüğü önemsenmeli, sesin perdesi, yeğlinliği ve niteliği ile ilgili mekanizma kontrolü sağlanmalıdır.

Ses Eğitimi kendi içerisinde alt türlere ayrılır bunlar “Temel Ses Eğitimi” ve “Opera Sanatına Yönelik Ses Eğitimi ” yani “Şan” eğitimidir.

“Bireysel ses eğitimi, temel ses eğitimi ve ileri ses eğitimi (şan) olmak üzere ikiye ayrılır. Temel ses eğitimi her yaş ve özellikteki sesler için eğitsel amaçlar doğrultusunda konuşma ve şarkı söyleme sesinin geliştirilmesine yönelik davranışların kazandırılmasıdır. İleri ses eğitiminde ise sesin mutasyon dönemini tamamlamış olması, sesin ileri teknik ve yöntemleri uygulayabilecek fiziksel ve anatomik yapıya ve kaliteli bir ses materyaline sahip olması gerekmektedir” (Çevik,2006:646).

Töreyin’e göre; Şan Eğitimi: “Fransızca chant sözcüğünden dilimize geçmiştir. İnsan sesine dayanıklılık ve sağlamlık kazandırmak üzere sesi geliştirmek, işlemek, teknik beceri kazandırmak anlamına gelmektedir. Günümüzde, müzik eğitimi çevrelerince yukarıdaki açıklamaları da içine alacak biçimde güzel şarkı söyleme, sesi doğru ve etkili kullanma, daha çok opera eserlerinin tür, dönem özelliklerine göre seslendirilmesini amaçlayarak bireye davranışlar kazandırarak opera şarkıcılığı eğitimi çağrıştırır” (Töreyin, 2000:83).

Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitim Bölümleri mesleki müzik eğitimi alanında ses eğitimi, Güzel Sanatlar Fakülteleri ve Konservatuvarlar ise şan eğitimi vermektedirler.

1.6. Konservatuvarların Gelişimi ve Şan Eğitimi

“Türkiye’de besteci ve özellikle seslendirici (çalıcı,söyleyici,yönetici) yetiştirmenin İmparatorluk döneminde Darülelhan ve muzika-i humayun’dan enderun okuluna ve hatta mehterhane’ye kadar uzanan köklü bir geçmişi vardır.Ancak bu alanda çağdaş anlamda planlı-düzenli-sürekli-etkili eğitime daha çok Cumhuriyet döneminde geçilmiştir.

Atatürk’ün “Müziğimizi genel son müzik kurallarına göre işlemek ve çağa ayak uydurmak mecburiyeti vardır” ve “ Bir ulusun yeni değişikliğinde ölçü, musıkide değişikliği alabilmesi, kavrayabilmesidir. Bu gün dinletmeğe yeltenilen musıki yüz ağartacak değerde olmaktan uzaktır; bunu açıkça bilmeliyiz. Ulusal, ince duyguları, düşünceleri anlatan yüksek deyişleri, söyleyişleri toplamak, onları bir an önce, genel son musıki kurallarına göre işlemek gerektir. Ancak bu düzeyde Türk ulusal musıkisi yükselebilir, evrensel musıkide yerini alabilir.” sözlerinin ışığında, müziğimizin doğal yapısının bozulmamasına gayret göstererek Türk Müziğine uygun yeni bir ekol oluşturulabilir” (Saygun,1983,s.5) sözünün ışığında, kendi kültürümüzle batı müziğine katılım sağlamak adına önemli adımlar atıldı.

“Türk müzik yaşamında müzik devrimi ulusal özü koruyarak doğu ve batıyı birleştirip tek seslilikten çok sesliliğe yani kutuplu “çağdaş” uygarlığa doğru bir değişimdir. Cumhuriyet Türkiye’sinde Türk müzik kültürü, Türk kalarak yenileşme ve batılılaşma, çağdaşlaşma ve evrenselleşme ilke ve amacı doğrultusunda yeniden temellenmiş, yeniden örgütlenmiş, yeniden kurumlaşmıştır” (Uçan,2005,s.57-84).

Türk müziği de Müzik Devrimiyle kendi ulusal müziğini Batı müziğinin de etkisiyle çok sesli hale getirmeye başlamış ve çağdaş eğitim sistemimiz içinde yerini almıştır.

“İstanbul’da 1923 yılında “Doğu(Türk) ve “Batı” müziği bölümleriyle yeniden açılan Darülelhan 1926da batı müziğini esas alan bir konservatuvara dönüştürülmüştür. Ancak batılı-çağdaş anlayışla besteci ve seslendirici yetiştirme

işine , köklü olarak asıl 1936 yılında Musiki Muallim Mektebi içinde ona bağlı olarak kurulan Ankara Devlet Konservatuvarında başlanmıştır” (Uçan, 1994:46).

Bu kurumu İzmir’de ve İstanbul’da açılan Devlet Konservatuvarları izlemiştir. Ayrıca Türk Musikisi Devlet Konservatuvarları kurulmuştur. Yeni düzenlemelerle Üniversite Rektörlüklerine veya Güzel Sanatlar Fakültelerine bağlanan Devlet Konservatuvarları bestecilik ve seslendiricilik eğitiminin verildiği başlıca kurumlardır.

Günümüz Konservatuvarları Opera Anasanat Dallarında “1.2.3. ve 4. sınıfta, opera şarkıcılığının gerektirdiği ses ve solunum organları becerilerini ve koordinasyonunu kazandırarak, öğretilen tekniklerin şan eğitimcisi gözetiminde müfredat programında ön görülen repertuvar çerçevesinde kullanarak öğrencinin opera kültürünü uygulamalı olarak geliştirmesini sağlamak bu dersin amacını oluşturur. Dört yıl boyunca haftada 2 saat verilen eğitimde nefes tekniğine, basit ve geliştirilmiş ses alıştırmalarına, ariantiklere, lied’lere, Türk Eserlerine, oratoryolarına, her döneme ait opera arialarına, resitatifli opera arialarına yer verilmektedir. Derslerde kullanılan yabancı kaynaklar; Aria Antiche Album, Volume I, II, III G.Schirmer Publishing, Operatiche Anthology, Volume I, II, III, IV G.Schirmer Publishing, Arien Album (Tenor, Bariton, Bas, Soprano, Mezzo Soprano, Alto) Edition Peters, Lieder Album (F. Schubert, R. Schumann, J. Brahms, F. Loewe), Lieder Album (E. Grieg, H. Wolf, G. Mahler, R. Strauss, P. Cornelius, G. Faure, M. Ravel, C. Debussy, H. Duparc, P. I. Çaykovski, S. Rahmaninof) Edition Peters / G. Schirmer Publishing” dir (İktu, 2008:137).

Konservatuvarlarda verilen şan eğitimde aria-antiche’ler, değişik dönemlere ve stillere ait arialar ve lied’ler ağırlıklı olarak söylenirken, kendi kültürümüze ait olan Türk Bestecilerimizin eserlerine gereken önem verilmemektedir. Dünyanın çeşitli yerlerinde uygulanan çok çeşitli müzik eğitim metodları vardır. Bu metodları kullanan ülkeler kendi kültürel yapılarından yola çıkarak müzik eğitimlerini geliştirirler. Bizim ülkemizde ise bestecilerimizin kültürümüze kattığı oldukça zengin

eser dağarcığına sahip olmamıza rağmen,kendi kültürümüzün müziğine ve kendi bestecilerimizin eserlerine verilen öneminin yetersiz olduğu görülmektedir.

Çağdaşlaşma yolundaki istek inancını birçok alanda kanıtlamış olan Türk insanının, müziğin her türü hakkında da bilgi sahibi olmak istemesi, en doğal hakkıdır. Bu bağlamda özgün bir müzik türü ve aynı zamanda ulusal kültürümüzün de önemli bir parçası sayılan geleneksel müziklerimizin müzik öğretim programlarında yer alması ve öğretilmesi de müzik kültürümüz açısından önem taşıyacaktır (Gedikli, 1994, 93).

1.7. Türk Bestecileri

1.7.1. Türk Beşleri

Türk Beşlerinin ortak özelliği 1900'lerin başında doğmuş olmalarıdır. Doğdukları dönem Osmanlı'da padişahlık dönemi idi. Farklı ailelerde, farklı kültürlerde ve farklı ortamlarda yetiştirildiler. Cumhuriyetin ilanı ve tekkelerin kapatılmasıyla birlikte, Türk müziği yaratılmak istendi. Beş kişi devlet tarafından eğitim için yurtdışına gönderildi. Döndüklerinde Çağdaş Türk Müziği alanında eserler verdiler. Bu konuda bu uygulamayı daha önce yapan Rusya, Macaristan ve İspanya örnek alındı.

Türk Beşlerinden Cemal Reşit Rey çok küçük yaşlarda piyano eğitimine başlamış, bestecilik ve orkestra şefliği dersleri almıştır. 1950'lere kadar olan dönemde mistik müziğe yönelmiştir. Daha sonra doğu ve batı müziklerini birlikte işlemeye başlamıştır. Ekrem Zeki Ün ile birlikte Türk kantoları bestelemişlerdir. En önemlisi "Lüküs Hayat" ve bir diğer önemli eseri "Enstantaneler" dir. Mimar Sinan Üniversitesi Konservatuar'ında bestecilik dersleri vermiştir (İlyasoğlu,1998:25).

Ulvi Cemal Erkin ise ilk müzik derslerini annesinden almış olup daha sonra da yabancı bir piyanistten piyano dersleri almıştır. Paris'e eğitime gönderilmiş, daha

sonra yurda geri dönüp piyano ve beste eğitmeni olarak hocalık yapmaya başlamıştır (İlyasoğlu,1998:39).

Hasan Ferit Alnar'ın kanuna yeteneği olduğunu gören ailesi bu konuda eğitim aldırılmıştır. Alnar, devlet tarafından farklı bir eğitim alması için Viyana'ya gönderilmiş, dünyanın ilk kanun konçertosunu yazmıştır (İlyasoğlu,1998:35).

Ahmed Adnan Saygun'un müziğe yetenekli olduğunu gören ailesi küçük yaşlarda müzik eğitimine başlatmıştır. Devlet tarafından Paris'e eğitime gönderilmiş, yazdığı "Yunus Emre Oratoryo"sı 1947'de Paris'te de seslendirilmiştir (İlyasoğlu,1998:43).

Necil Kazım Akses İstanbul Erkek Lisesi eğitiminin yanında Viyolonsel eğitimine başlamıştır. Devlet tarafından eğitim için Viyana'ya gönderilmiştir. Daha sonra piyano için minyatürler yazmıştır (Say, 2006: 138).

1.7.2. 1910 Kuşağı

Türk Beşleri ile aynı kuşaktan olan bestecilerimiz ise;

Ferit Hilmi Atrek (1908-2006), İstanbul Konservatuari'nda Cemal Reşit Rey'in piyano ve besteleme derslerini izlemiştir. Ankara Musiki Muallim Mektebi'ni bitiren Atrek, daha sonra Paris'e gitmiştir. Ecole Normale de Musique'te besteleme sınıflarına devam etmiştir. Ortaokul ve liseler için ders kitapları da hazırlayan Atrek'in, 200'ü aşkın okul şarkısı, 100 kadar Türk halk türküsü armonilemesi ve piyano sonatları bulunmaktadır (İlyasoğlu,2007:54).

Ahmet Samim Bilgen (1910- 2005) hukukçu olan ve bunun yanında profesyonel keman çalan ve bestecilik yapan Samim Bilgen, Atatürk'ün müzik alanındaki atılımları doğrultusunda Türk müzik yaşantısına önemli katkılar getirmiştir. Türkiye'de çoksesli müziğin benimsenmesi ve yaygınlaşması doğrultusunda özveriyle çalışan besteci, Sevda Cenap And Müzik Vakfı'nın

“danışma kurulu” üyesi, Ankara Çoksesli Müzik Derneği "kurucu üyesi"dir (İlyasoğlu,2007:60).

Ekrem Zeki Ün (1910-1987), İstiklal Marşı'nın bestecisi ve Orkestra şefi Osman Zeki Üngör'ün oğlu olan Ekrem Zeki, devlet bursuyla Paris'e gönderilerek, Ecole Normale de Musique'de öğrenim yapmıştır. Ün, Musiki Öğretmen okulu'na öğretmen olmuştur. Onun eğitimci anlayışı “uluslararası düzey”i Türkiye’de benimsetmeye yöneliktir. Bu görüşünü yaygınlaştırmak amacıyla eğitsel amaçlı çok sayıda kitap yazmıştır (İlyasoğlu,1998:67).

İlk kuşak bestecilerimizden Faik Canselen (1911-), geç-romantizm, izlenimcilik ve yeni klasikçilik gibi akımları gerektiği yerde ve kıvamda değerlendirmek üzere, halk müziği temalarını yeniden yaratarak elde ettiği bireşimi kendi özgün diliyle parlak bir orkestrasyon tekniği ve tını zenginliğiyle ifade etmiştir. Onun yaratıcı coşkusu, yaşamı boyunca yeni orkestra ve koro yapıtlarının üretimini getirmiştir. Canselen, Ankara Devlet Konservatuarının kompozisyon bölümüne girmiş Ferit Alnar'ın öğrencisi olarak öğrenimini tamamladıktan sonra, bu kurumda armoni öğretmenliği yapmıştır. Devlet bursuyla Fransa'ya gönderilmiş, yurda döndükten sonra müzik ders kitapları yazmış ve Askeri Mızık Okulu'nda uzun yıllar armoni öğretmenliği yapmıştır (www.wikipedia.com).

1.7.3. 1920 – 1930 Kuşağı

Yapıtlarını 20. yüzyılın ikinci yarısında vermiş olan bestecilerimiz geleneksel müziklerimizden çağdaş bir kavrayışla yararlanmış ve yeni teknikleri bilinçle kullanmışlardır.

Bu kuşak bestecilerinden Saip Egüz (1920-1981), Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü'nü kazanarak müzik öğretmeni olmuştur. Almanya'nın Freiburg şehrindeki Yüksek Müzik Okulu'nda ses eğitimi, koro eğitimi ve yönetimi çalışmalarını sürdürmüştür. Gazi Eğitim Enstitüsü müzik bölümü'nde ses eğitimi,

toplu ses eğitimi ve koro çalışmaları ile TRT Çocuk ve Gençlik Müziği Repertuar ve Denetim Kurulu üyeliği yapmıştır (İlyasoğlu,2007:25).

İlhan Usmanbaş (1921-) İstanbul Edebiyat Fakültesi ve Belediye Konservatuvarı'nda öğrenciliğe başlamıştır. Cemal Reşit Rey'in armoni ve Sezai Asal'ın viyolonsel derslerini izlemiş, daha sonra Ankara Devlet Konservatuvarı'nın Kompozisyon Bölümü'ne geçerek Hasan Ferid Alnar'la armoni, kontrpuan ve kompozisyon, Ahmet Adnan Saygun'la kompozisyon, David Zirkin'le viyolonsel, Ulvi Cemal Erkin'le piyano çalışmıştır. Ankara Devlet Konservatuvarı'nın ileri döneminden mezun olup Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) kanalıyla Amerika'ya gitmiştir. Ankara'da Helikon Derneği'nin kurucuları arasına katılmış ve Ankara Devlet Konservatuvarı'nda müzik tarihi ve kompozisyon öğretmenliği yapmıştır, kitaplar ve çeviriler yayınlamış, kongre bildirileri ve makaleler yazmıştır (İlyasoğlu,1998:88).

Nazife Güran (1921-1993) ilk Türk kadın bestecilerdendir. İstanbul Işık Lisesi öğrenimi sırasında Cemal Reşit Rey'den ders almıştır. Almanya'da Berlin Yüksek Müzik Akademisi'ne kabul edildi. Zamanın müzik otoritesi Prof. Rudolph Schmidt'ten piyano, Prof. Paul Höfferden kompozisyon dersleri aldı. Diyarbakır Filarmoni Derneği'ni kurdu, çocuk korusu kurup yetiştirdi. Diyarbakır'dan sonra İstanbul'a, ardından Almanya'ya giderek tekrar öğrenciliğe döndü. Öğrenimini Köln Müzik Akademisi'nde tamamladı. Çok sayıda eser besteledi (www.beethovenlives.com).

Ertuğrul Oğuz Fırat (1923-), Cumhuriyetimizin kurulduğu yıl doğan Fırat, Türk entelektüel yaşamında öncü sanat anlayışının başta gelen temsilcilerindendir. En geniş çalışması, Müzik Ansiklopedisi'nde yer alan “Çağdaş Müzik” maddesidir. Ertuğrul Oğuz Fırat, 1943 yılında Karl Berger ile armoni çalışmış, besteci arkadaşı İlhan Usmanbaş'tan müzik teknikleri konusunda kısa bir süre yararlanmıştır. Akademik bir çizgi izlemediği için, resmi müzik kurumlarımızla yakın ilişkiler içinde olmamıştır; seslendirilen yapıtları, “öncü” anlayışından ötürü yadırganmıştır. Türkiye'de müzik alanındaki ilk resmi görevi, 1993 yılında Ankara Devlet

Konservatuari'nda vermeye başladığı “müzik tarihi” dersleridir. Ancak bestecimiz, Ankara'da genç kuşaklara verdiği özel derslerle birikimini öğrencilerine aktarmaya yönelmiştir. Bu öğrenciler arasında Fazıl Say ve Muhiddin Dürrüoğlu gibi genç bestecilerimiz de vardır (İlyasoğlu,2007:78).

Nevit Kodallı (1924-), Ankara Devlet Konservatuari Kompozisyon bölümüne girmiş, Necil Kazım Akses ile kompozisyon, Ferhunde Erkin'le piyano, Ernst Preatorius ve Hasan Ferit Alnar'la teori ve müzik tarihi çalışmıştır. Devlet bursuyla Fransa'ya gönderilmiştir. Ankara Devlet Konservatuari'nda kompozisyon öğretmenliği, Ankara Devlet Opera ve Balesi'nde orkestra şefliği, Devlet Balesi'nde yönetmenlik, Ankara konservatuari'nin müzik ve müzikoloji bölümü başkanlığı yapmış, Kültür Bakanlığında “bakan danışmanı” olarak çalışmıştır. “Devlet Sanatçısı” unvanıyla onurlandırılmıştır. 1997'de Sevdâ-Cenap And Müzik Vakfı'nın “Onur Ödülü Altın Madalyası”na layık görülmüş, Anadolu Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi tarafından kendine “Doctor in Honoris Causa” unvanı verilmiştir. Halen Çukurova Devlet Konservatuari'nda dersler vermekte ve Mersin Filarmoni Derneği'nin danışmanlığını yapmaktadır (İlyasoğlu,1998:104).

Muammer Sun (1932-), müzik öğrenimine Askeri Mızıka Okulu'nda başlamıştır. Ankara Devlet Konservatuari'na girerek Adnan Saygun'un kompozisyon öğrencisi olmuştur. Bu yıllarda Mithat Fenmen'le piyano, Hasan Ferit Alnar'la orkestra şefliği, Muzaffer Sarısözen'le halk müziği, Ruşen Kam'la geleneksel sanat müziği çalışmış, ayrıca Kemal İlerici'den, Türk müziği armonilemesi alanında yararlanmıştır. Konservatuari'nin kompozisyon bölümü ileri devresini bitiren Muammer Sun, aynı yıl bu kuruma teori ve armoni öğretmeni olarak atanmıştır. Gazi Eğitim Müzik Bölümü'nde, İzmir Devlet Konservatuari'nda ve Ankara Devlet Konservatuari kompozisyon öğretmenliği yapmıştır. Halen bu konservatuarda profesör olarak görevini sürdürmektedir (İlyasoğlu,1998:126).

Kemal Sünder (1933- 2004), deniz subayı olarak uzun yıllar bahriye ile müzik çalışmalarını birlikte götüren bestecimiz Sünder, yazdığı orkestra yapıtlarıyla tanınmıştır. Cemal Reşit Rey'in kompozisyon öğrencisi olmuştur. Konservatuardaki

doktorasını bitirdikten sonra bu kurumda çalgı bilgisi ve çağdaş müzik tarihi dersleri vermeye başlamıştır (İlyasoğlu,1998:128).

İlhan Baran (1934-), Ankara Devlet Konservatuvarı kompozisyon bölümünde Saygun'un öğrencisi olmuştur. Bu dönemde Selçuk Gündemir ile piyano, Ruşen Ferit Kam ile geleneksel sanat müziği, Muzaffer Sarısözen ile halk müziği ve konservatuar dışında Kemal İlerici ile Türk Müziği Armonisi çalışmıştır. Devlet bursu ile Paris'e gönderilmiştir. Daha sonra yurda dönen BARAN, Ankara devlet Konservatuvarında kompozisyon öğretmeni olmuş, yeni kuşak bestecilerimizin yetişmesinde öncü rol oynamıştır (İlyasoğlu,1998:195).

Yalçın Tura (1934-), küçük yaşta keman ve piyano dersleri almaya başlayan Yalçın Tura, Galatasaray Lisesi'nde öğrenim yaptığı yıllarda, Seyfettin Asal ile keman, daha sonra Demirhan Altuğ ve Cemal Reşit Rey ile teori ve armoni çalışmıştır. Liseyi bitirince müzik öğrenimini sürdürmüş ve aynı zamanda İstanbul Üniversitesi felsefe bölümünü tamamlamıştır. Profesyonel bir besteci olarak, 50'yi aşkın film ve televizyon müziği, 10 dolayında tiyatro müziği yazan Tura, SACEM'in Türkiye icra kurulunda ve İTÜ Devlet Türk Müziği Konservatuvarında öğretim üyeliği ve müzikoloji bölümü başkanlığı yapmıştır (İlyasoğlu,1998:148).

Turgut Aldemir (1943-), çağdaş müzik tekniklerini kullanan bestecimiz müzikbilimcidir. Halen 9 Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzikbilim Bölümü'nün başkanıdır. Gazi Eğitim'in Müzik bölümünü bitiren bestecimiz, devlet bursuyla Almanya'ya gitmiş, Münih Devlet Müzik Yüksek Okulu'nda kompozisyon öğrenimi yapmıştır. Bialas ile kompozisyon, Schirier ile koro yönetimi, Winkler ile orkestra şefliği, Bohnen ve Arnold ile piyano, Pfrünger ile çağdaş müzik teknikleri çalışarak, okulun kompozisyon bölümünü bitirmiştir. Gazi Eğitim Müzik Bölümü'nde piyano ve armoni öğretmenliği olan Aldemir, daha sonra İzmir'e yerleşmiş, doktorasını tamamlayarak Müzikbilim Bölümü'nün başkanlığına getirilmiş, bu alandaki çalışmalarıyla doçentlik ve profesörlük unvanlarını almıştır (İlyasoğlu,1998:172).

Sarper Özsan (1944-), müziğin toplumsal işlevini değerlendiren bestecilerimizin başındadır. Müziğe Kemal Eroğlu'dan aldığı mandolin dersleriyle başlamış, lise öğrenimi sırasında pop ve rock müziğiyle ilgilenmiştir. Ankara Devlet Konservatuvarı kompozisyon bölümüne giren sanatçı, Necil Kazım Akses ile armoni, kontrpuan, füg, orkestrasyon ve kompozisyon, İlhan Usmanbaş'la müzik formları ve müzik tarihi, Metin Ögüt'le solfej, Adnan Saygun'la modal müzik, Selçuk Gündemir, Tulga Cetiz ve Gülay Uğurata ile piyano çalışmış, ayrıca Kemal İlerici'den iki yıl Türk Müziği makamları, dil örgüsü, ölçüleri, biçimleri ve armonileme dizgesi dersleri almıştır. İstanbul Devlet Konservatuvarı öğretim üyeliğine atanmıştır. Özsan, temelde halk müziğinden yararlanmıştır. Bu çalışmalar genellikle somut, anlaşılması zor olmayan yapıtlardır. Ritmik, ezgisel, armonik ve biçimsel olarak karmaşık yapılardan uzak, açık, yalın ve halk müziğinin özünü bozmayan bir yazıyı yeğlemiştir. Armoni dili olarak bazı yapıtlarında Kemal İlerici'nin dörtlü armoni dizgesini, bazılarında ise klasik üçlü armoniyi, ancak kendince organize edilen disonansları kullanmıştır (Say, 2006: 123).

Necati Gedikli (1944-), Besteci, müzikbilimci ve müzik eğitimcisi olan Gedikli, 9 Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda profesör olarak görev yapmaktadır. Gazi Eğitim Müzik Bölümünü bitiren besteci, yurt dışına gitmeden önce Kemal İlerici ile Türk Müziği armonisi çalışmış, Alman bursuyla Köln Devlet Müzik Yüksek Okulu'nda öğrenim yapmıştır. H. Degen, R. Petzold, J. Blume ve K. Heinz Stockhausen ile kompozisyon, E. Kpiyano, Hügler ile orkestra şefliği öğrenimi yapan bestecimiz, Darmstadt'taki "Yeni Müzik Kursları"na katılmış, Ligeti, Boulez ve Kagel'dan yararlanmıştır. Köln Yüksek Müzik Okulu'nu bitiren Gedikli, yurda dönünce Gazi Müzik Bölümü'ne öğretmen olarak atanmış, bu yıllarda müzikbilime ilgi göstererek İzmir'deki müzikbilim bölümünde master ve doktora yapmıştır. Önce bu bölümün başkanlığına getirilen besteci, 1986-95 yılları arasında 9 Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı müdürü olarak da çalışmıştır. Necati Gedikli, yapıtlarında iki ayrı stil kullanmaktadır: Kemal İlerici'nin Türk müziği armonilemesine dayanan yapıtlar ve 12-ton yada özgür atonal teknikleri değerlendiren yaratılar (Say, 2006: 130).

İstemihan Taviloğlu (1945-), İstanbul Belediye Konservatuvarı klarnet bölümüne giren ve Tefik Çelen’le çalışan bestecimiz, 1963’te Ankara Devlet konservatuvarı’na geçerek Hayrullah Duygu’nun klarnet öğrencisi olmuş, bu bölümü de bitirdikten sonra kompozisyon bölümünde Adnan Saygun, Erçivan Saydam ve İlhan Usmanbaş’la bestecilik çalışmıştır. Ayrıca Ulvi Cemal Erkin’den partiyon okuma, Muammer Sun’dan solfej ve teori dersleri almış, İlhan Baran, Gürer Aykal ve Ruşen Kam’la çalışarak Kemal İlerici’den Türk Müziği armonisi öğrenmiştir. İstemihan Taviloğlu’nun etkin bir müzikçi olarak yaptığı görevler Ankara Devlet Konservatuarında armoni öğretmenliği, TRT Ankara Radyosu’nda Tonmaysterlik, Konservatuarın “Müzikoloji Bölümü”nün kurucu başkanlığı , konservatuarda kompozisyon ve orkestra şefliği sanat dalı başkanlığıdır (www.wikipedia.com).

1.7.4. Son Kuşak Bestecilerimiz

Bu son kuşak bestecilerimiz yurtdışında da seslendirilen yapıtlarıyla başarı kazanmaktadırlar.

Selman Ada (1953-), Paris Ulusal Yüksek Konservatuarı’na gönderildi. 20 yaşındayken İstanbul Opera Orkestrasını yönetmeye başladığında “dünyanın en genç opera orkestra şefi” olarak tarihe geçmişti. Fransa’nın müzik eğitimi tarihine 12 yaşındayken yazdığı “Solfej Metodu”, daha sonra Ecole Normale Supérieure de Musique’te “Opera Korrepetitörlüğü ve Orkestra Şefliği” bölümünü kurarak geçmiştir. Pierre Sancan, Pierre Pasquier, Anette Dieudonné, Christian Manen, Roger Boutry, Elsa Barraine gibi dünya çapında ustalarla çalışarak başta piyano yüksek bölümü olmak üzere solfej, deşifraj, analiz ve oda müziği ve armoni dallarında eğitim aldı. Selman Ada, “Harika Çocuklar” yasası kapsamına alınan tek kompozitör ve orkestra şefidir. İstanbul, Ankara, Mersin Devlet Opera ve Balesinde görev yaptı. Halen İstanbul Devlet Opera ve Balesi’nde orkestra şefi kadrosunda görev yapmaktadır (İlyasoğlu,1998:183).

Aydın Karlıbel (1957-), İstanbul'da doğan besteci dört yaşında piyano çalmaya başladı. Saint-Michel, Robert College ve Boaziçi Üniversitesi'nde öğrenci iken uzun yıllar Cemal Reşid Rey ile çalışmalar yaptı. Türkiye'nin başlıca orkestralarına solist ve besteci olarak katıldı, eğitsel tv programlarında yer aldı. Karlıbel İstanbul Devlet Opera ve Balesi'nde Korrepetitör ve müzik yönetmeni olarak görev almıştır (İlyasoğlu,1998: 202).

Turgay Erdener (1957-), Ankara Devlet Konservatuvarı'nın piyano bölümüne girmiş, Kamuran Gündemir'le üç yıl piyano çalıştıktan sonra kompozisyon bölümüne geçmiştir. Erçivan Saydam ve Nevit Kodallı'nın kompozisyon öğrencisi olmuştur. Erdener, belirli bir stilin, akımın bestecisi olmak yerine, özgün bir dil yaratmaya yönelmiştir (İlyasoğlu,1998: 194).

Erdal Tuğcular (1961-), Mehmet AKBULUT ve Levent ÖZDENKÇİ ile Bağlama, Ertuğrul BAYRAKTAR'la Türk Müziği ve Armonisi, Muammer SUN'la Eğitim Müziği Besteciliği çalıştı. Bağlamanın çoksesli kullanımı ve eğitimine ilişkin çeşitli çalışmalar yapmıştır. Solo bağlama için alıştırma, etüd ve denemenin yanı sıra, bağlama ikilisi, bağlama dörtlüsü halkmüziği orkestraları , koro, yaylı çalgılar orkestrası, senfonik orkestra ve bazı oda müziği toplulukları için yazılmış çeşitli eserleri vardır. Halen G.Ü.G.E.F. Güzel Sanatlar Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalındaki görevini sürdürmektedir (www.beethovenlives.com).

Türk bestecilerinin eserleri, genellikle basılı kaynak yetersizliğinden dolayı çok sınırlı sayıda kullanılmaktadır. Ulusal kültürümüzün, dilimizin, müziğimizin korunması, geliştirilerek gelecek kuşaklara aktarılabilmesi için şan eğitimi alanındaki bu boşluğu doldurmak üzere özellikle müzik eğitimcilerine ve bestecilere önemli sorumluluklar düşmektedir.

1.8. Problem Cümlesi

Devlet Konservatuvarlarının Sahne Sanatları Bölümü Opera Anasanat Dalı “Şan” Derslerinde, Türk bestecilerinin Eserlerinin Kullanım durumunu belirlemek.

1.9. Alt Problemler

Araştırmanın alt problemleri;

1. Devlet Konservatuvarlarının Sahne Sanatları Bölümü Opera Anasanat Dallarında Şan derslerinde kullanılan Türk Bestecilerinin Eserlerinin kullanım durumu nasıldır?

2. Türk Bestecilerinin Eserlerinin şan eğitime uygun mudur?

3. Şan eğitiminde kullanılmak üzere yeteri kadar kaynak var mıdır?

4. Şan eğitiminde kullanılan Türk bestecilerinin eserlerini hangileridir?

1.10. Araştırmanın Önemi

Araştırmada; Devlet Konservatuvarları Sahne Sanatları Bölümü Opera Anasanat Dalı “Şan” Derslerinde, Türk Bestecilerinin Eserlerinin Kullanımı incelenerek bunlar ile ilgili şan eğitime yönelik değerlendirmeler yapılabileceği ve bu eğitimde kullanılabilecek kaynak eserlerin araştırılması ve hazırlanmasına ilişkin bulunulacak önerilerin şan dersi veren öğretim elemanlarına yararlı olabileceği düşünülmektedir.

1.11. Araştırmanın Sayıltıları

Bu araştırmada;

1. Belirlenen araştırma yönteminin araştırmanın amacına ve konusuna uygun olduğu,
2. Anket sorularına verilen cevapların doğruyu yansıttığı,
3. Çeşitli üniversitelerde okutulmakta olan “Şan” derslerinin öğretim programları ve uygulamaları arasında anlamlı bir fark bulunmadığı,
4. Alınan örneklemin, evreni temsil edecek nitelikte olduğu temel sayılısından hareket edilmiştir.

1.12. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma,

- 1) Devlet Konservatuvarları Sahne Sanatları Bölümü Opera Anasanat Dalı “Şan” Derslerinde eğitim veren öğretim elemanları ile,
- 2) Geliştirilen araç ile toplanılan verilerle,
- 3) Kaynak tarama yolu ile ulaşılabilen Türk Bestecilerinin eserleriyle;

sınırlıdır.

1.13. Tanımlar

Süit: Aynı tonda benzer biçimde ama değişik etkilerde olan dans parçalarının birbirini izlemesinden oluşan müzik biçimi (Say,2005).

Şarkı: Eski çağlardan beri bütün kültürlerde yer almış olan küçük bir sözlü müzik formu (Say, 2005).

Türkü: Halk müziğimizde geniş bir yaratma alanını temsil eden, en tanınmış, köklü, diri, yaygın biçim (Say, 2005).

Arya: Eşlikli solo ses için yazılmış sözlü biçim açısından gelişkin sahne şarkısı (Say, 2005).

Aryantik: Küçük, antik aya

Lied: Alman stilinde sanatsal şarkı. Genel anlamıyla, bir şiirin piyano eşlikli şarkı olarak bestelenmesi (Say, 2005).

Soprano: Vokal tanımlı müzikte en tiz kadın veya genç erkek çocuk sesine verilen teknik bir isimdir (Say, 2005).

Mezzo- Soprano: Ses alanı soprano ile alto arasında olan kadın ya da çocuk sesi (Say, 2005).

Tenor: En tiz ya da ince erkek sesine verilen isimdir (Say, 2005).

Bariton: Ses müziğinde tenor ile bas arasındaki kalın erkek sesi (Say, 2005).

Bas: Ses müziğinde en kalın tür olan erkek sesi (Say, 2005).

Opera: genellikle tarihi veya mitolojik konulu bir drama eşliğinde ortaya konan, müzikal ve teatral formda bir sahne eseridir (Say, 2005).

Oratoryo: Solo şarkıcılar, koro ve orkestra için, belirli bir metin üzerine bestelenen çok bölümlü sahne eseri (Say, 2005).

Reçitatif: Opera ve oratoryo gibi sahne eserlerinde bir konuyu, öyküyü ya da bunlarla ilgili olayları anlatmak üzere hazırlanan metnin konuşma benzeri ses müziği üslubuyla seslendirilmesi (Say, 2005).

1.14. Kısaltmalar

Sop. : Soprano

M.S. : Mezzo Soprano

T. : Tenor

Bar.: Bariton

B. : Bas

1.15 İlgili Araştırmalar

Yapılan literatür taramasında konu ile ilgili bazı çalışmalara rastlanmıştır. Bununla birlikte çalışmaya katkı sağlayabilecek araştırmalar ise;

Kekeç (2006) “Müzik öğretmenliği anabilim dallarında uygulanan bireysel ses eğitimi derslerinde Türk müziğine dayalı ezgilerin kullanımına ilişkin bir araştırma” isimli Yüksek lisans tezini; ana dal şan derslerinde, Türk müziğine dayalı ezgilerin kullanılma durumunun belirlenmesi amacıyla yapmıştır. Araştırma sonucunda; bireysel ses eğitimi (anadal şan) derslerinde geleneksel müziklerimize ait öğelerin yakından uzağa öğretim anlayışı ilkesi çerçevesinde kullanılmasının olumlu neticeler vereceği, bu konuda çalışmalar yapan müzik adamlarının desteklenmesinin gerekliliği ve bu alanda öğretim, yöntem ve tekniklerin geliştirilmesi hususlarında ortak bulgular elde edilmiştir.

Uras (1998) yaptığı “Türk Halk Müziği İcra Özelliklerinin Ses Eğitimi (Şan Tekniği) Açısından Değerlendirilmesi” konulu yüksek lisans tezinde, genel olarak Türk Müziğinin, özelde de Türk Halk Müziğinin ses eğitimine uygulanabilirliği konusunu sorgulamıştır.

Araştırma, yöntem olarak; uzman kişilerle görüşme ve Türk Müziği Devlet Konservatuarlarındaki ses eğitimi derslerinin işleniş biçiminin irdelenmesi yönü ile öne çıkmıştır.

Araştırma sonucunda, ses eğitiminin; sesini kullanan tüm bireyler için gerekli ve zorunlu olduğu, Türk Müziği Devlet Konservatuarlarında uygulanan ses eğitimi derslerinde de öğrencinin sesini kullanmada, teknik beceri kazanma ve repertuar oluşturma açısından büyük önem taşıdığı vurgulanmıştır. Batı müziği şan tekniğinin; sesin geliştirilmesinde ve teknik beceri kazandırılmasında yararlı olacağını ancak Türk Müziği’nin yapısal özellikleri bakımından da ayrıca Türk Müziği’nin üslup ve yapısına uygun bir “Şan tekniği-Ekolünün” oluşturulmasının önemi üzerinde durmuştur.

Tatlıldil (1998) İstanbul Teknik Üniversitesinde yaptığı “Şan Tekniğinin Türk Halk Müziğine Uygulanması ve Karşılaşılan Sorunlar” konulu yüksek lisans tezi çalışması ile İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuarı’nda Şan eğitimine bakışı ve uygulanış biçimini sorgulamıştır.

Tatlıldil, çalışmasında ses eğitiminin şan tekniği açısından bilinmesi gereken teknik konularına da yer vererek, mesleki açıdan sesini kullanan bireyler için ses eğitiminin gerekliliğini vurgulamıştır.

Araştırmada yöntem olarak kaynak tarama ve İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuarı öğretim elemanları ile yapılan görüşmeler yoluyla sınırlandırılmıştır. Kaynak tarama yolu ile şan eğitiminin teknik boyutu ele alınmış, öğretim elemanlarıyla yapılan görüşmelerde ise Türk Halk Müziğinin yapısal özellikleri açıklanmaya çalışılarak Türk Müziği ile Batı Müziği, şan tekniği açısından yapı ve üslup yönünden karşılaştırılarak değerlendirme yoluna gidilmiştir. Araştırma sonucunda ortak bir görüş olarak, Türk Müziği Devlet Konservatuarlarında şan eğitiminin yer almasının yararlı olduğu ve repertuar öğretmenleri ile şan öğretmenlerinin derslerini eş zamanlı ve birbiriyle bağlantılı işleyerek Türk Müziğinin üslup ve yapısını bozmadan şan eğitiminin Türk Müziğine uyarlanmasının uygun olacağı belirtilmiştir.

BÖLÜM 2

YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, Devlet Konservatuvarları Sahne Sanatları Bölümü Opera Anasanat Dalı “Şan” Derslerinde kullanılan Türk Bestecilerinin Eserleri ve bunların kullanım durumunu belirlemeye yönelik betimsel bir çalışmadır.

2.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni Türkiye’deki Devlet Konservatuvarları oluşturmaktadır. Devlet konservatuvarlarının Sahne Sanatları Bölümü, Opera Anasanat Dalı olan konservatuvarlar ise örneklem olarak alınmıştır. Örneklem grubunu oluşturan üniversiteler; Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarıdır.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada Devlet Konservatuvarları Sahne Sanatları Bölümü Opera Anasanat Dalı Bölümlerinde şan derslerinde Türk bestecilerinin eserlerinin kullanımına yönelik veri toplama aracı olarak, kaynak tarama ve anket yöntemi kullanılmıştır.

Ankette yer alan eserler Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarlarının Opera Anasanat Dalı 2008 yılı müfredat programından ve Ersin Antep'in Türk Bestecileri Eser kataloğu isimli kitabından derlenmiştir.

Araştırmada yer alan nitel veriler daha çok kaynak tarama yoluyla, nicel veriler ise anket formuyla elde edilmiştir. Anket formu Ek-1'de verilmiştir.

Anket uygulanan örneklem grubuna yollanılan ve toplanan anketlerin sayısı aşağıdaki gibidir;

Anket Uygulanan Üniversiteler	Anket Sayısı	Toplanan Anket Sayısı
Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	5	1
Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	5	1
Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	5	1
Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	5	1
Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	5	5
Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	5	1
Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	5	4
Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	2	2
İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	5	4
Toplam	42	20

2.4. Verilerin Analizi:

Betimsel bir araştırma olması nedeni ile toplanan veriler el ile işlenmiş, verilerin değerlendirilmesinde betimsel istatistik yöntem ve tekniklerden faydalanılmıştır. Yan dağılımlardan; frekans ve yüzdelerden faydalanılmıştır.

BÖLÜM 3

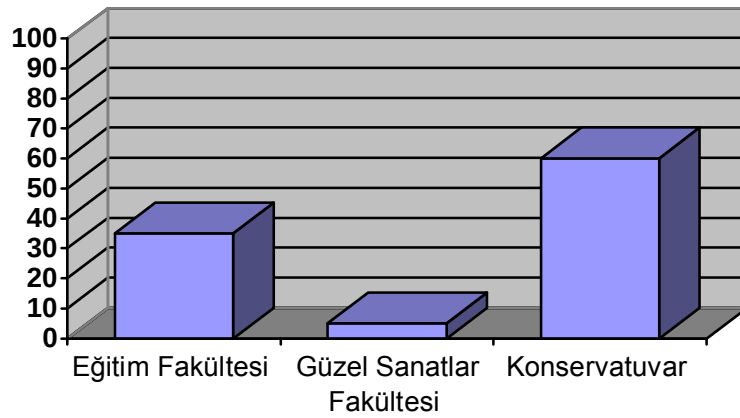
BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırma için toplanmış verilerin yöntem bölümünde belirtilen tekniklerle çözümlenmesi sonucunda elde edilen sonuçlar, araştırmanın amacına ve alt problemlerine göre ele alınmış, tablolar halinde açıklanarak yorumlanmıştır.

KİŞİSEL BİLGİLER

Tablo 3.1. Mezun Olduğu Okul Türü

Okul Türü	f	%
Müzik Eğitimi Bölümü	7	%35
Güzel Sanatlar Fakültesi	1	%5
Konservatuvar	12	%60
Toplam	20	%100

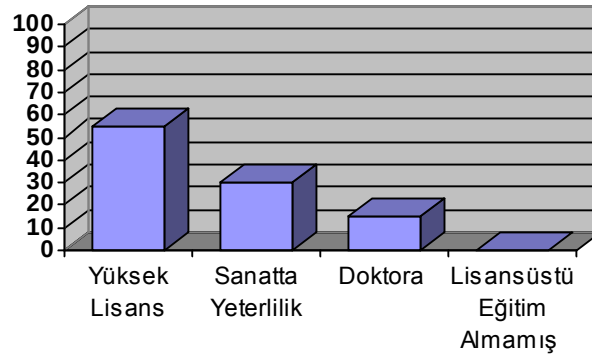

Örneklem grubunun mezun olduğu okul türü Tablo 3.1.de gösterilmiştir. Konservatuvarlarda şan derslerine giren öğretim elemanlarından % 35'inin Eğitim Fakültesi mezunu, % 5'inin Güzel Sanatlar Fakültesi mezunu, % 60'ının ise Konservatuvar mezunu olduğu görülmektedir. Mezun olunan okullar arasındaki

dağılımın yüzdeleri arasındaki farklılığına bakılarak, konservatuvarlarda eğitim veren öğretim elemanlarının, daha yüksek oranda konservatuvar mezunları olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 3.2. Lisansüstü Eğitim Durumu

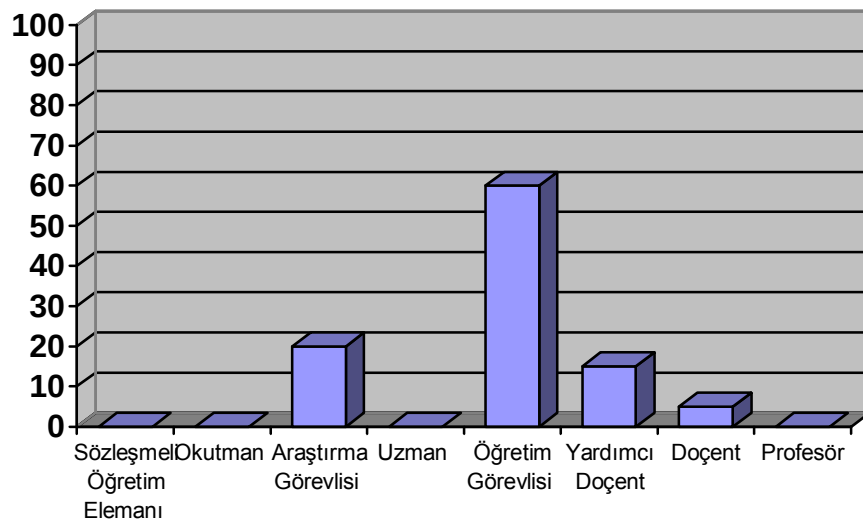
Lisansüstü Eğitim Durumu	f	%
Yükseklisans	11	55
Sanatta Yeterlilik	6	30
Doktora	3	15
Lisansüstü Eğitim Almamış	-	-
Toplam	20	100

Tablo 3.2.'deki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 55'inin yüksek lisans, % 30'unun sanatta yeterlilik, % 15'inin doktora yapmış olduğu, lisansüstü eğitim almayan yoktur. Bu sonuçlar ankete katılan öğretim elemanlarının tamamının lisans üstü eğitim aldığını göstermektedir.

Tablo 3.3. Unvan Durumu

Unvan Durumu	f	%
Sözleşmeli Öğretim Elemanı	-	-
Okutman	-	-
Araştırma Görevlisi	4	20
Uzman	-	-
Öğretim Görevlisi	12	60
Yardımcı Doçent	3	15
Doçent	1	5
Profesör	-	-
Toplam	20	100

Tablo 3.3.deki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 60'ı Öğretim Görevlisi, % 20 'si Araştırma Görevlisi, % 15'i Yardımcı Doçent,% 5'i Doçent'tir. Tabloya göre, Konservatuvarlarda eğitim veren öğretim elemanlarının büyük çoğunluğunun Öğretim Görevlisi kadrosunda olduğu söylenebilir.

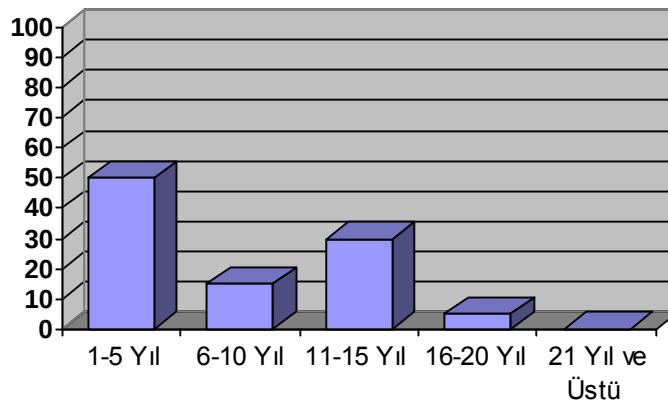
Tablo 3.4. Görev Yaptığı Kurum

Görev Yaptığı Kurum	f	%
Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	2	10
Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı	2	10
Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	2	10
Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	1	5
Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	3	15
Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	3	15
Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	2	10
Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	2	10
İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	3	15
Toplam	20	100

Tablo 3.4. 'e göre örneklem grubunun % 15 'i Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda, % 15 'i Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda, % 15'i İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda, % 10 'u Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda, % 10'u Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı'nda, % 10 'u Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda, % 10 'u Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda, % 10 'u Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda, % 5 'i Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda görev yapmaktadır.

Tablo 3.5. Mesleki Hizmet Durumu

Mesleki Hizmet Durumu	f	%
1 – 5 Yıl	10	50
6 – 10 Yıl	3	15
11 – 15 Yıl	6	30
16 – 20 Yıl	1	5
21 Yıl ve üstü	-	-
Toplam	20	100

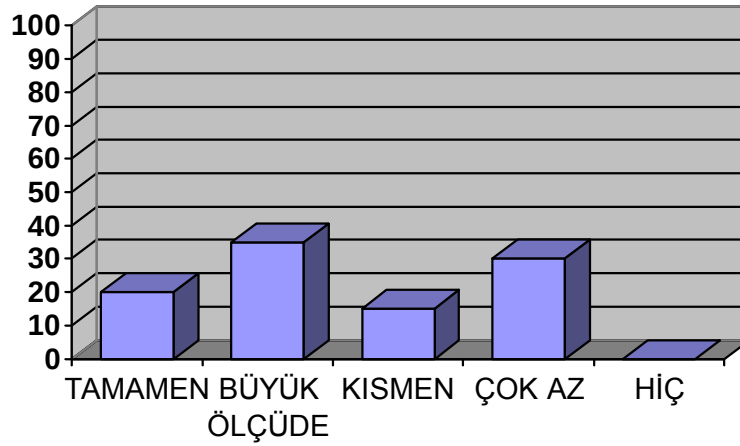
Tablo 3.5.'e göre örneklem grubunun % 50 'si konservatuvarlarda 1-5 yıl çalışmış öğretim elemanlarından oluşmaktadır. % 15'i ise 6 – 10 yıl, % 30'u 11- 15 yıl çalışmış öğretim elemanlarıdır. Ankete katılımı en düşük yüzdeyi %5 ile 16 – 20 yıl arası hizmette bulunmuş öğretim elemanları oluşturmaktayken 21 yıl ve üstü mesleki hizmete sahip olan öğretim elemanı bulunmadığını söyleyebiliriz.

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular Ve Yorum

Araştırmanın birinci alt problemi olan “Devlet Konservatuvarlarının Sahne Sanatları Bölümü Opera Anasanat Dallarında Şan derslerinde Türk Bestecilerinin Eserlerinin kullanım durumunu nedir?” sorusunun yorumları aşağıdaki gibidir.

Tablo 3.6. Şan Derslerinde Türk Bestecilerinin Eserlerinin Kullanımı

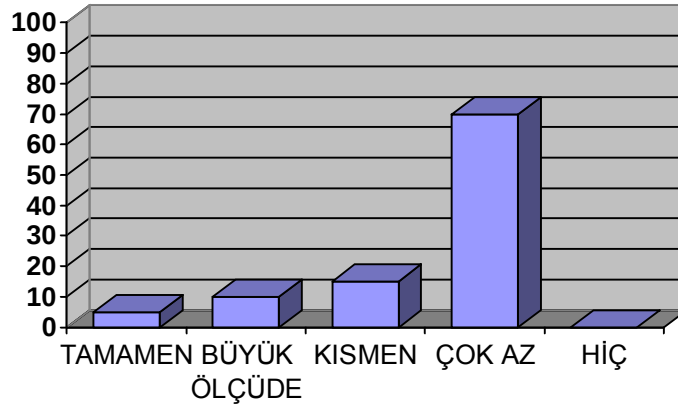
	f	%
TAMAMEN	4	20
BÜYÜK ÖLÇÜDE	7	35
KISMEN	3	15
ÇOK AZ	6	30
HİÇ	-	-
TOPLAM	20	100

Ankete katılan örneklem grubunun, % 20’si Türk Bestecilerinin eserlerini şan derslerinde tamamen kullanıyorken, % 35’i büyük ölçüde, % 15’i kısmen, % 30’u çok az kullanmaktadır. Türk Bestecilerinin eserlerini hiç kullanmayan öğretim elemanı ise bulunmamaktadır. Sonuç olarak, ankete katılan öğretim elemanlarının % 55’lik bir bölümünün Türk bestecilerinin eserlerini şan eğitiminde kullanıyorken, % 45’lik kısmının daha az kullandığını söyleyebiliriz.

Tablo 3.7. Ses Eğitimi Müfredat Programının İçinde Türk Bestecilerinin Eserleri Kullanılmaktadır

	f	%
TAMAMEN	1	5
BÜYÜK ÖLÇÜDE	2	10
KISMEN	3	15
ÇOK AZ	14	70
HİÇ	-	-
TOPLAM	20	100

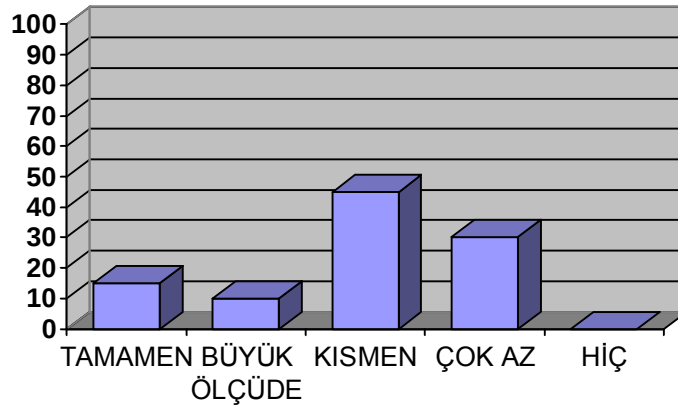
Ankete katılan örneklem grubunun % 5'i ses eğitimi müfredat programının içinde Türk Bestecilerinin eserleri kullanılmaktadır görüşüne tamamen katılırken, % 10'u büyük ölçüde, % 15'i kısmen, % 70'i çok az olarak cevap verdiği görülmektedir. Müfredatta Türk Bestecilerinin eserlerinin hiç kullanılmadığını söyleyen öğretim elemanı yoktur. Sonuç olarak; ses eğitim programı müfredatının içinde, Türk Bestecilerinin eserlerinin kullanıldığı fakat az kullanıldığını söyleyebiliriz.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular Ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Çağdaş Türk Bestecilerinin Eserleri şan eğitimine uygun mudur?” sorusunun bulgu ve yorumları aşağıdaki gibidir.

Tablo 3.8. Türk Bestecilerinin Eserleri Şan Eğitimine Uygundur

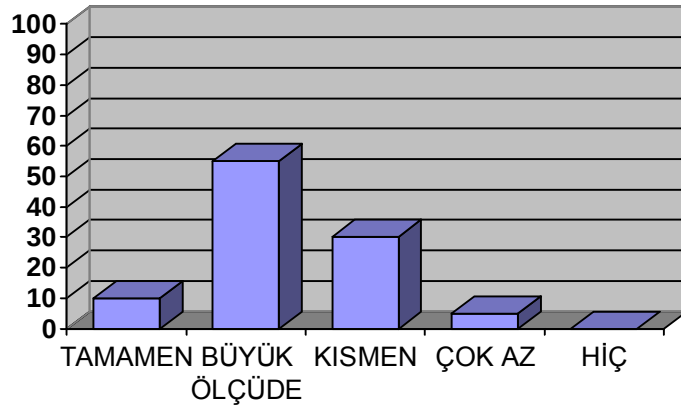
	f	%
TAMAMEN	3	15
BÜYÜK ÖLÇÜDE	2	10
KISMEN	9	45
ÇOK AZ	6	30
HİÇ	-	-
TOPLAM	20	100

Türk Bestecilerinin eserleri şan eğitimine uygundur görüşüne ankete katılan örneklem grubunun % 15’i tamamen, % 10’u büyük ölçüde, % 45’i kısmen, % 30’u çok az olarak görüş belirtmiştir. Hiç olarak görüş belirten öğretim elemanı bulunmamaktadır. Sonuç olarak ankete katılan öğretim elemanlarının %75’lik çoğunluğunun Türk eserlerini şan eğitimine yeterince uygun olmadığı görüşündedirler.

Tablo 3.9. Şan Derslerinde Kullanılmakta Olan Teknikler Türk Bestecilerinin Eserlerinin Yorumlanmasında Yeterlidir

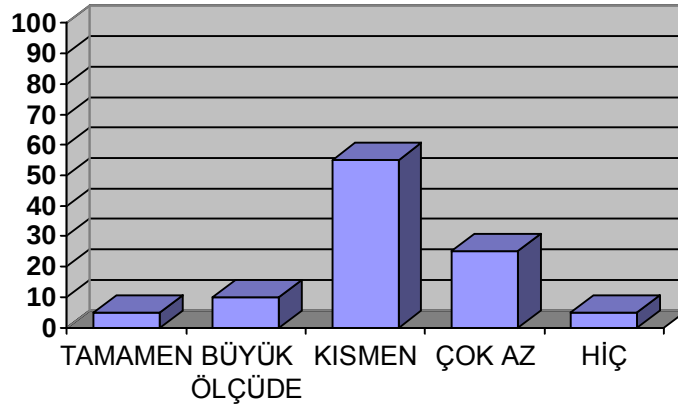
	f	%
TAMAMEN	2	10
BÜYÜK ÖLÇÜDE	11	55
KISMEN	6	30
ÇOK AZ	1	5
HİÇ	-	-
TOPLAM	20	100

Şan derslerinde kullanılmakta olan teknikler Türk Bestecilerinin eserlerinin yorumlanmasında yeterlidir görüşüne örneklem grubunun % 55' i büyük ölçüde, % 30'u kısmen, % 10'u tamamen, % 5'i çok az olarak görüş belirtmiştir. Hiç olarak görüş belirten olmamıştır. Türk eserlerini yorumlamak için, yeni tekniklere çok fazla ihtiyaç duyulmadığı söylenebilir.

Tablo 3.10. Türk Bestecilerinin Eserlerinin Özellikleri, İcrada Zorluklar Oluşturmaktadır

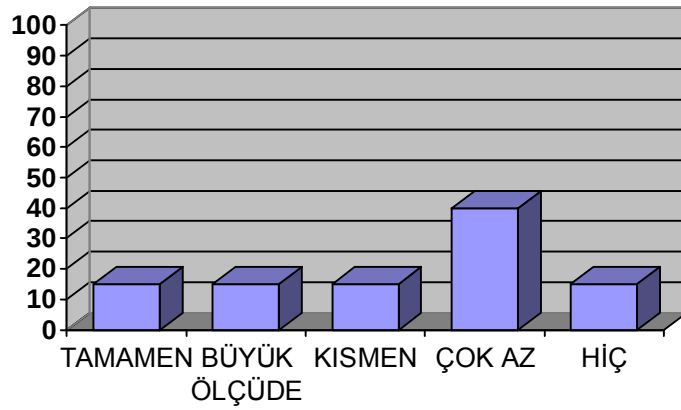
	f	%
TAMAMEN	1	5
BÜYÜK ÖLÇÜDE	2	10
KISMEN	11	55
ÇOK AZ	5	25
HİÇ	1	5
TOPLAM	20	100

Türk Bestecilerinin Eserlerinin özellikleri, icrada zorluklar oluşturmaktadır görüşüne örneklem grubunun % 5'i tamamen, % 10'u büyük ölçüde, % 55'i kısmen, % 25'i çok az, % 5'i hiç olarak görüş belirtmiştir. Sonuç olarak örneklem grubunun, öğrencilerin Türk eserlerini seslendirirken herhangi bir zorlukla karşılaşmadığı görüşünde oldukları söylenebilir.

Tablo 3.11. Türk Bestecilerinin Eserlerinin İcrasında, Esere Yönelik Olarak Teknik Egzersizler Geliştirilmeli Ve Uygulanmalıdır

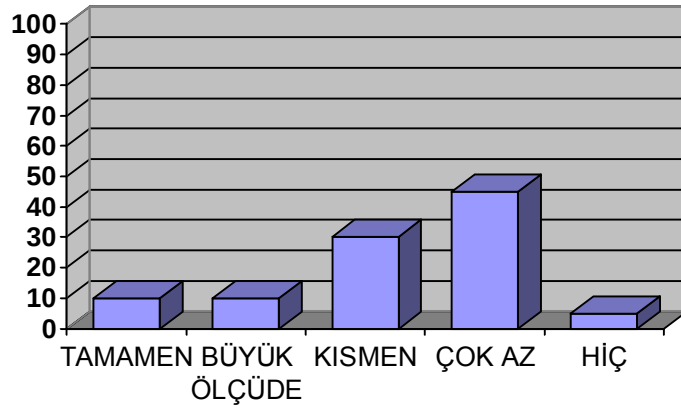
	f	%
TAMAMEN	3	15
BÜYÜK ÖLÇÜDE	3	15
KISMEN	3	15
ÇOK AZ	8	40
HİÇ	3	15
TOPLAM	20	100

Türk Bestecilerinin eserlerinin icrasında, esere yönelik olarak teknik egzersizler geliştirilmeli ve uygulanmalıdır görüşüne örneklem grubunun % 15'i tamamen, % 15'i büyük ölçüde, % 15'i kısmen, % 40'ı çok az, % 15'i hiç olarak görüş belirtmiştir. Sonuç olarak; Türk eserlerini seslendirmek için önceden yapılması gereken yeni egzersizlere çok fazla ihtiyaç duyulmadığı görülmektedir.

Tablo 3.12. Öğrencilerin Yöresel-Bireysel Farklılıkları Türk Bestecilerinin Eserlerinin İcrasında Değişiklik Meydana Getirir

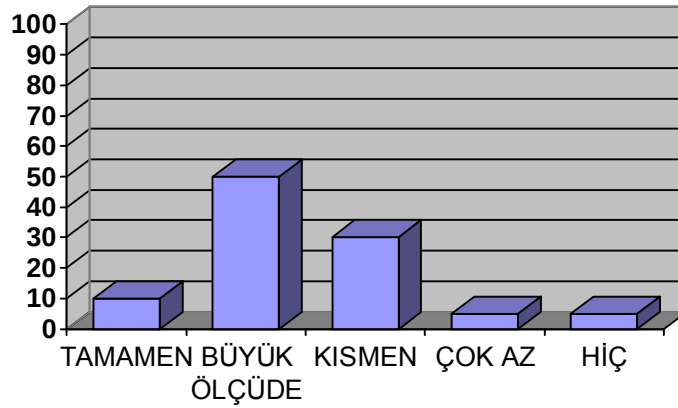
	f	%
TAMAMEN	2	10
BÜYÜK ÖLÇÜDE	2	10
KISMEN	6	30
ÇOK AZ	9	45
HİÇ	1	5
TOPLAM	20	100

Öğrencilerin yöresel-bireysel farklılıkları Türk Bestecilerinin eserlerinin icrasında değişiklik meydana getirir görüşüne örneklem grubunun % 10'u tamamen, % 10'u büyük ölçüde, % 30'u kısmen, % 45'i çok az, % 5'i hiç olarak görüş belirtmiştir. Sonuç olarak öğretim elemanları öğrencilerin yöresel-bireysel farklılıklarının eserlerin yorumlanmasında büyük farklılıklar yaratmadığı görüşündedirler.

Tablo 3.13. Öğrenciler Türk Bestecilerinin Eserlerinin Seslendirilmesinde Daha Başarılı Olmaktadırlar

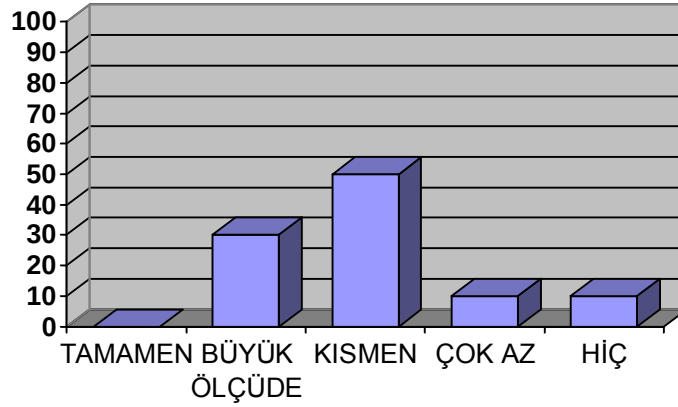
	f	%
TAMAMEN	2	10
BÜYÜK ÖLÇÜDE	10	50
KISMEN	6	30
ÇOK AZ	1	5
HİÇ	1	5
TOPLAM	20	100

Öğrenciler Türk Bestecilerinin eserlerinin seslendirilmesinde daha başarılı olmaktadır görüşüne örneklem grubunun % 10'u tamamen, % 50'si büyük ölçüde, % 30'u kısmen, % 5'i çok az, % 5'i hiç olarak görüş belirtmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin Türk bestecilerin eserlerini yorumlamada büyük ölçüde başarılı oldukları söylenilebilir.

Tablo 3.14. Öğrenciler Türk Bestecilerinin Eserlerine Daha Çok İlgi Göstermektedir.

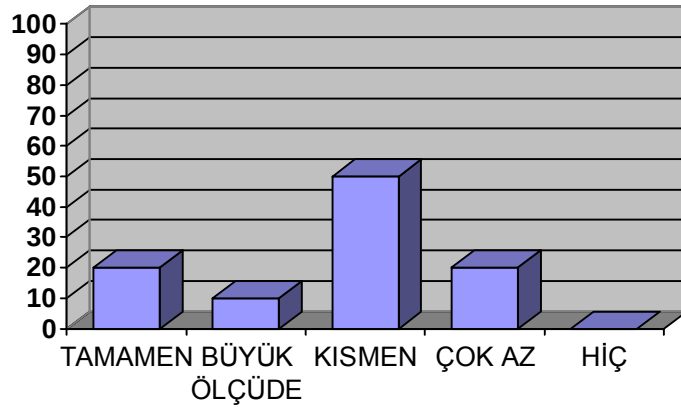
	f	%
TAMAMEN	-	-
BÜYÜK ÖLÇÜDE	6	30
KISMEN	10	50
ÇOK AZ	2	10
HİÇ	2	10
TOPLAM	20	100

Örneklem grubunun % 50'si öğrencileri Türk Bestecilerinin eserleriyle kısmen ilgili görürken, % 30'u büyük ölçüde, % 10'u çok az, % 10'u hiç olarak görüş belirtmiştir. Tamamen olarak görüş belirten olmamıştır. Sonuç olarak öğretim elemanlarının % 80 gibi büyük bir çoğunluğu, öğrencilerin Türk eserlerini yorumlama konusuna istekli olduğu görüşündedirler.

Tablo 3.15. Şan Eğitiminde Kullanılan Türk Bestecilerinin Eserleri Uluslararası Niteliktedir.

	f	%
TAMAMEN	4	20
BÜYÜK ÖLÇÜDE	2	10
KISMEN	12	50
ÇOK AZ	4	20
HİÇ	-	-
TOPLAM	20	100

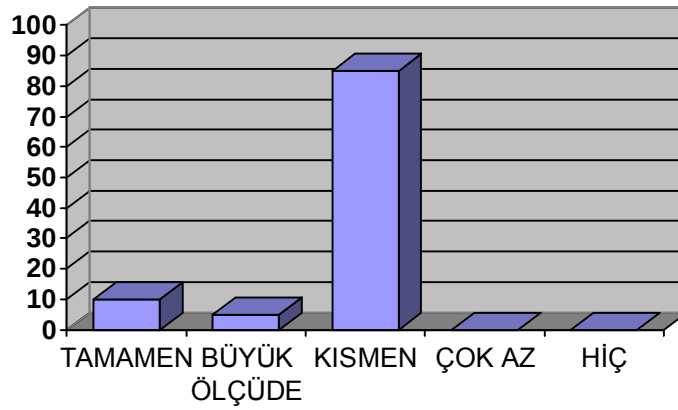
Şan eğitiminde kullanılan Türk Bestecilerinin eserleri uluslararası niteliktedir görüşüne örneklem grubunun % 20'si tamamen, % 10'u büyük ölçüde, % 50'si kısmen, % 20'si çok az olarak görüş belirtmiştir. Hiç olarak görüş belirten olmamıştır. Sonuç olarak, örneklem grubunun % 70'lik bölümü şan eğitiminde kullanılan Türk Bestecilerinin eserlerinin uluslararası nitelikte olmadığı görüşündeyken, % 30'luk kısmının uluslararası nitelikte olduğu görüşündedirler.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular Ve Yorum

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Şan eğitiminde kullanılmak üzere yeteri kadar kaynak var mıdır?”

Tablo 3.16. Şan Eğitiminde Kullanılmak Üzere, Türk Bestecilerinin Eserleri Bulunmaktadır

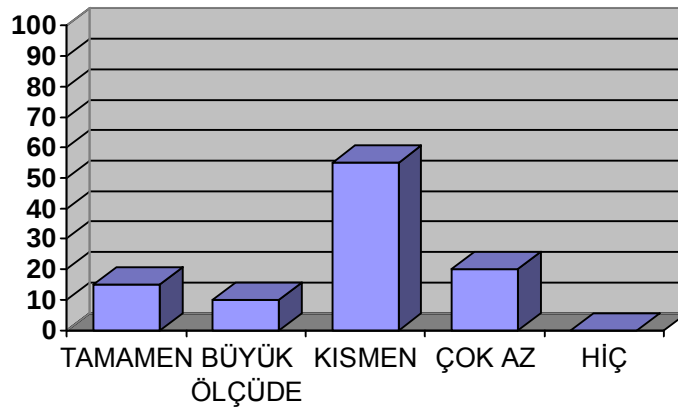
	f	%
TAMAMEN	2	10
BÜYÜK ÖLÇÜDE	1	5
KISMEN	17	85
ÇOK AZ	-	-
HİÇ	-	-
TOPLAM	20	100

Anketi cevaplayan örneklem grubunun şan eğitiminde kullanılmak üzere Türk Bestecilerinin eseri bulunmaktadır görüşüne % 10'u tamamen, % 5'i büyük ölçüde, % 85'i kısmen olarak görüş belirtmiş olup, çok az ve hiç olarak görüş belirten olmamıştır. Sonuç olarak şan eğitiminde kullanılmak üzere, kısmen Türk bestecilerinin eserinden oluşan kaynağın bulunduğu söylenilebilir.

Tablo 3.17. Türk Bestecilerinin Eserlerinin Kullanılabilmesine Yönelik Kaynaklara (Kitap, Basılı Nota) Ulaşılabilirliği

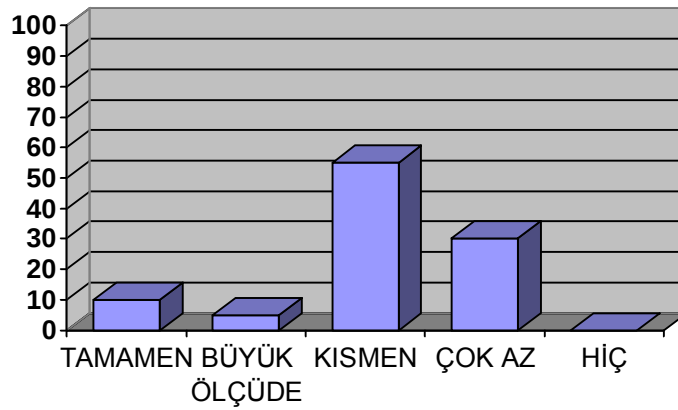
	f	%
TAMAMEN	3	15
BÜYÜK ÖLÇÜDE	2	10
KISMEN	11	55
ÇOK AZ	4	20
HİÇ	-	-
TOPLAM	20	100

Örneklem grubunun, % 15'i kaynakları tamamen yeterli buluyorken, % 10'u büyük ölçüde, % 55'i kısmen, % 20'si çok az olarak görüş belirtmiştir. Hiç olarak görüş belirten olmamıştır. Sonuç olarak ankete katılan öğretim elemanlarının % 85'lik çoğunluğunun farklı ses grupları için Türk bestecilerinin eserlerinden oluşan basılı kaynaklara ulaşmakta zorluk yaşadığı görülmektedir.

Tablo 3.18. Türk Bestecilerinin Eserlerinin Kullanımında, Farklı Ses Gruplarına(Soprano, Mezzo-Soprano, Alto, Tenor, Bariton, Bas) İlişkin Eğitim Materyallerine Ulaşılabilmektedir

	f	%
TAMAMEN	2	10
BÜYÜK ÖLÇÜDE	1	5
KISMEN	11	55
ÇOK AZ	6	30
HİÇ	-	-
TOPLAM	20	100

Türk Bestecilerinin eserlerinin kullanımında farklı ses gruplarına ilişkin eğitim materyallerine ulaşabilmektedir görüşüne örneklem grubunun % 10'u tamamen, % 5'i büyük ölçüde % 55'i kısmen,% 30'u çok az olarak görüş belirtmiştir. Hiç olarak görüş belirten öğretim elemanı yoktur. Sonuç olarak örneklem grubunun % 85'lik çoğunluğunun farklı ses grupları için Türk eserine ulaşmakta zorluk yaşadıkları görülmektedir.

3.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular Ve Yorum

Araştırmanın dördüncü alt problemi şu şekildedir: Şan eğitiminde kullanılan Türk Bestecilerinin eserleri nelerdir?

Öğretim elemanları birden fazla eserini söyletmektedir. Bu nedenle tablolarda toplam alınmamıştır.

Öğretim elemanları tarafından işaretlenmeyen eserler tablolarda yer almamıştır.

Tablo 3.19. Seslendirilmekte olan CEMAL REŞİT REY eserleri

ESER ADI	f	%
Urfalı	3	15
Yonca	5	25
Kozanoğlu	4	20
Kel Emin	7	35
Üç Zeybek	9	45

Tablo 3.19.’daki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun , % 45’i “Üç Zeybek”, % 35’i “Kel Emin”, % 25’i “Yonca”, % 20’si “Kozanoğlu”, % 15’i “Urfalı” adlı eserleri söyletmektedir.

Sonuçlara göre Cemal Reşit Rey’in en çok seslendirilen eseri “Üç Zeybek”dir.

Tablo 3.20. Seslendirilmekte Olan Ulvi Cemal Erkin eserleri

ESER ADI	f	%
Hanife	4	20
Maya	3	15
Çamdan Sakız Akıyor	11	55
Türkmeni	2	10
Ayın On Dördü	10	50
Divan	6	30

Tablo 3.20.’deki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 55’i “Çamdan Sakız Atıyor”, % 50’si “Ayın On Dördü”, % 30’u “Divan”, % 20’si “Hanife”, % 16’sı “Maya”, % 10’u “Türkmeni” adlı eserleri söyletmektedir.

Sonuçlara göre Ulvi Cemal Erkin’in en çok seslendirilen eserinin “Çamdan Sakız Akıyor”dur.

Tablo 3.21. Seslendirilmekte olan AHMET ADNAN SAYGUN eserleri

ESER ADI	F	%
Estergon Kalesi	5	25
Köroğlu	15	75
Harmandalı	8	40
Sarı Boyvoda	3	15
Nazlı Osman	4	20
Arap Türküsü	3	15
Güvercin	7	35
Yine De Şahlanıyor	10	50
Bozlak	15	75
Eğlen Güzel	1	5
Mavilim	8	40
Bir İncecik Yolum Gider	7	35
Hayvanat Destanı	2	10
Masal	7	35
Geçen Dakikalarım	3	15
Büyük kuşlar	2	10
Deniz yaklaşırken	5	25
Adsız Çiçek	6	30
Kimdir Adınla Andığım	3	15
Ağıt	3	15
Üç kuş	3	15
Dönsem	3	15
Hasret	6	30
Dilek	2	10
Arayış	1	5
Alan Kuşlar	6	30
Enginler	6	30
Taş	1	2
Özendiriş	2	10

Tablo 3.21.’deki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun %75’i “Köroğlu” ve “Bozlak”, % 50’si “Yine de Şahlanıyor”, % 40’ı “Harmandalı” ve Mavilim”, % 35’i “Güvercin”, “Bir İncecik Yolum Gider” ve “Masal”, % 30’u “Adsız Çiçek”, “Hasret” ve “Alan Kuşlar”, % 25’i “Estergon Kalesi” ve “Deniz Yaklaşırken”, % 20’si “Nazlı Osman” ve “Enginler”, % 15’i “Kimdir Adınla Andığım”, “Sarı Boyvoda”, “Ağıt”, “Arap Türküsü”, “Geçen Dakikalarım”, “Üç kuş” ve “Dönsem”,

% 10'u "Özendiriş", "Dilek, "Hayvanat Destanı" ve "Büyük Kuşlar", % 5'i "Eğlen Güzel", "Arayış" ve % 2'si "Taş", adlı eserleri söyletmektedir.

Sonuç olarak Ahmet Adnan Saygun'un en çok seslendirilen eseri "Köroğlu" dur.

Tablo 3.22. Seslendirilmekte olan NECİL KAZIM AKSES Eserleri

ESER ADI	f	%
Mumların Karanlığı	1	5
Dost	7	35
Anlatamıyorum	3	15
Alaturka	4	20
Süt	2	10
Sonsuz Şarkı	2	10
İstanbul'dan Uzakta	2	10
Eylül Sonu	1	5
Anı	2	10
Oy	2	10
Hayat Güzel Şey	2	10

Tablo 3.22.'deki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 35'i "Dost", % 20'si "Alaturka", % 15'i "Anlatamıyorum", % 10'u "Süt", "Sessiz Şarkı", "İstanbul'dan Uzakta", "Anı", "Oy" ve "Hayat Güzel Şey", % 5'i "Mumların Karanlığı" ve "Eylül Sonu" adlı eserleri söyletmektedir.

Sonuçlara göre Necil Kazım Akses'in en çok seslendirilen eseri "Dost"tur.

Tablo 3.23. Seslendirilmekte olan FERİT HİLMİ ATREK eserleri

ESER ADI	f	%
Olsam	1	5
Gurbette Tabiat	1	5
Fidan Boylum	1	5
Düşümdeki Sevgili	3	15
Geldiğin Günün Hatırası	1	5
Gençlik	2	10
Eleji	1	5
Öldüğüm Gün	1	5

Tablo 3.23.’deki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 15’i “Düşümdeki Sevgili”, % 10’u “Gençlik”, % 5’i “Olsam”, “Gurbette Tabiat”, “Fidan Boylum”, “Geldiğin Günün Hatırası”, “Eleji” ve “Öldüğüm Gün” adlı eserleri söyletmektedir.

Sonuçlara göre Ferit Hilmi Atrek’in en çok seslendirilen eseri “Düşümdeki Sevgili” dir.

Tablo 3.24. Seslendirilmekte olan AHMET SAMİM BİLGEN eserleri

ESER ADI	f	%
Su Testisi	2	10
Urfalıyım	2	10
Gidin Bulutlar	2	10
Efe Türküsü	3	15
Havuz Başının Gülleri	2	10
Yayla Suyu	9	45
İki Zeybek	2	10
Ekin Ektim	1	5
Bülbülüm	6	30
Evlerinin Önü	4	20
Altın Yüzük	6	30
Fadime	1	5
Gökte Yıldız	3	15
Giresun Kayıkları	1	5
Efeler	3	15
Süpürgesi Yoncadan	7	35
Ferahi	8	40

Tablo 3.24.’deki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 45’i “Yayla Suyu”, % 40’ı “Ferahi”, % 35’i “Süpürgesi Yoncadan”, % 30’u “Bülbülüm”, % 30’u “Altın Yüzük”, % 20’si “Evlerinin Önü”, % 15’i “Gökte Yıldız”, % 15’i “Efe Türküsü”, % 15’i “Efeler”, % 10’u “Su Testisi”, % 10’u “Urfalıyım”, % 10’u “Gidin Bulutlar”, % 10’u “Havuz Başının Gülleri”, % 10’u “İki Zeybek”, % 5’i “Ekin Ektim”, % 5’i “Fadime”, % 5’i “Giresun Kayıkları” adlı eserleri söyletmektedir.

Sonuçlara göre Ahmet Samim Bilgen’in en çok seslendirilen eseri “Yayla Suyu”dur.

Tablo 3.25. Seslendirilmekte olan EKREM ZEKİ ÜN eserleri

ESER ADI	f	%
Çağrı	3	15
Şol Cennet’in Irmakları	2	10
Karlı Dağlar Başında	1	5
Kel Emin Türküsü	1	5
Yosma’nın Türküsü	3	15

Tablo 3.25.’deki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 15’i “Çağrı” ve “Yosma’nın Türküsü”, % 10’u “Şol Cennet’in Irmakları” , % 5’i “Karlı Dağlar Başında” ve “Kel Emin” adlı eserleri söyletmektedir.

Sonuçlara göre Ekrem Zeki Ün’ün en çok seslendirilen eseri “Çağrı” ve “Yosma’nın Türküsü”dür.

Tablo 3.26. Seslendirilmekte olan FAİK CANSELEN eserleri

ESER ADI	f	%
Uçun Kuşlar	5	25
Gurbet Yolcuları	1	5
Dalgalar	1	5
Özleyiş	4	20
Gezinti	1	5
Bebek Ninni	3	15
Gemiciler	2	10

Tablo 3.26.’daki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 25’i “Uçun Kuşlar”, % 20’si “Özleyiş”, % 15’i “Bebek Ninni”, % 10’u “Gemiciler”, % 5’i “Gurbet Yolcuları”, “Dalgalar” ve “Gezinti” adlı eserleri söyletmektedir.

Sonuçlara göre Faik Canselen’in en çok seslendirilen eseri “Uçun Kuşlar”dır.

Tablo 3.27. Seslendirilmekte olan SAİP EGÜZ eserleri

ESER ADI	f	%
Çarşıya vardım	9	45
Tren gelir	2	10
Sarı mendil	3	15
Çoban	12	60
Dağlar	3	15
Bebek	9	45
Keklik	8	40
Yarım gitti	7	35
Saray yolu	5	25
Turnam	12	60
Ekin ekim	3	15
Ninni	7	35
Ekinler	4	20
Nazlı Osman	4	20
Yenice yolları	13	65
Dama attım değnekleri	3	15
Güvercin	10	50
İlimon ekim	4	20
Keklik	4	20
Yaz'ın çiçeği güldür	4	20
Çıkabilsem	10	50
Maya dağdan	6	30
Efe	9	45
Ardıçtandır	3	15
Kevenk yolu	5	25
Tuna Havası	4	20
Su gelir	7	35
Aman Avcı	7	35
Karadır kaşların	13	65

Tablo 3.27.'deki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 65'i "Yenice Yolları" ve "Karadır Kaşların", % 60'ı "Çoban" ve "Turnam", % 50'si "Güvercin" ve "Çıkabilsem", % 45'i "Çarşıya Vardım", "Bebek" ve "Efe", % 40'ı "Keklik", % 35'i "Yarım Gitti", "Ninni", "Su Gelir" ve "Aman Avcı", % 30'u "Maya Dağdan", % 25'i "Saray Yolu" ve "Kevenk Yolu", % 20'si "Ekinler", "Nazlı Osman", "İlimon Ekim", "Keklik", "Yaz'ın Çiçeği Güldür" ve "Tuna Havası", % 15'i "Sarı Mendil", "Dağlar", "Ekin Ekim", "Dama Attım Değnekleri" ve "Ardıçtandır", % 10'u "Tren Gelir" adlı eserleri söyletmektedir.

Sonuçlara göre Saip Egüz'ün en çok seslendirilen eseri “Yenice Yolları” dır.

Tablo 3.28. Seslendirilmekte olan İLHAN USMANBAŞ eserleri

ESER ADI	f	%
Kılıç	1	5
Mısrayim	1	5
İki Tekerlekli at	2	10
Ey Kanatsızlık	2	10

Tablo 3.28.'deki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 10'u “İki Tekerlekli At” ve “Ey Kanatsızlık”, % 5'i “Kılıç” ve “Mısrayim” adlı eserleri söyletmektedir.

Tablo 3.29. Seslendirilmekte olan NAZİFE GÜRAN eserleri

ESER ADI	f	%
Merdiven	1	5
Şehit Çocuğuna Ninni	1	5
Gece Deniz	1	5
Hayalimdeki Bahçe	2	10
Yarını Bekleyen Köy	1	5
Titreşim	1	5
Nurdan Bir Hale	1	5
İbadet Sevinci	1	5
Mehlika Sultan	1	5

Tablo 3.29.'daki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 10'u Hayalimdeki Bahçe”, % 5'i “Merdiven”, “Şehit Çocuğuna Ninni”, “Gece Deniz”, “Yarını Bekleyen Köy”, “Titreşim”, “Nurdan Bir Hale”, “İbadet Sevinci” ve “Mehlika” Sultan adlı eserleri söyletmektedir.

Sonuçlara göre Nazife Güran'ın en çok seslendirilen eseri “Hayalimdeki Bahçe”dir.

Tablo 3.30. Seslendirilmekte olan ERTUĞRUL OĞUZ FIRAT eserleri

ESER ADI	f	%
Op.6 Zamanın Örümceği	2	10
Aşkın Aldı Beni Benden	6	30
Ellerin Gözlerinle Sevi	1	5

Tablo 3.30.’daki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 30’u “Aşkın Aldı Benden Beni”, % 10’u “Op.6 Zamanın Örümceği”, % 5’i “Ellerin Gözlerinle Sevi” adlı eserleri söyletmektedir.

Sonuçlara göre Ertuğrul Oğuz Fırat’ın en çok seslendirilen eseri “Aşkın Aldı Benden Beni”dir.

Tablo 3.31. Seslendirilmekte Olan NEVİT KODALLI eserleri

ESER ADI	f	%
Gılgames Operası	2	10
Menevşe	4	20
Yahha	2	10
Ulu Kavak	4	20
Bozlak	9	45
Türkü	6	30
Op.16 İki Lied	1	5
Op.20 Garip Şarkılar Albümü	3	15
Ay Işığında Bekleyiş	4	20
Sivas Yollarında	1	5
Sonbahar Geliyor	3	15
Yirminci Asrın İlk Yarısı	1	5

Tablo 3.31.’deki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 45’i “Bozlak”, % 30’u “Türkü”, % 20’si “Menevşe”, “Ulu Kavak” ve “Ay Işığında Bekleyiş”, % 15’i “Op.20 Garip Şarkılar Albümü” ve “Sonbahar Geliyor”, % 10’u “Gılgames Operası” ve “Yahha”, % 5’i “Op.16 İki Lied”, “Sivas Yollarında” ve “Yirminci Asrın İlk Yarısı” adlı eserleri söyletmektedir.

Sonuçlara göre Nevit Kodallı'nın en çok seslendirilen eserin “Bozlak”dır.

Tablo 3.32. Seslendirilmekte olan MUAMMER SUN eserleri

ESER ADI	f	%
Seni Sevdim Diye	10	50
Çek Şarabı	3	15
Bozlak ve Türkü	3	15
Yum Gözlerini Gör Beni	5	25
Sevdikçe Yaşıyorum	6	30

Tablo 3.32.'deki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun %10'u “Menberi-Uygulama”, %5'i “Op.31/a Yaşam Güzel” adlı eserleri söyletmektedir.

Sonuçlara göre Muammer Sun'un en çok seslendirilen eseri “Seni Sevdim Diye”dir.

Tablo 3.33. Seslendirilmekte olan KEMAL SÜNDER eserleri

ESER ADI	f	%
Menberi-Uygulama	2	10
Op.31/a Yaşam Güzel	1	5

Tablo 3.33.'deki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 10'u “Menberi-Uygulama”, % 5'i “Op.31/a Yaşam Güzel” adlı eserleri söyletmektedir.

Sonuçlara göre Kemal Sünder'in en çok seslendirilen eseri “Menberi-Uygulama”dır.

Tablo 3.34. Seslendirilmekte olan İLHAN BARAN eserleri

ESER ADI	f	%
Köroğlu Yiğitlemesi	6	30
Emmiler	2	10
Güvercin	6	30
Ferayi	11	55
Yiğitleme	5	25
Yörükler Yaylası	2	10
Osman Paşa	3	15
Evlerinin Önü	7	35
Kolbaşı	3	15
Yörük Ali	5	25
Al Yemeni	3	15
Estergon Kalesi	10	50
Köroğlu	9	45

Tablo 3.34.’deki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 55’i “Ferayi”, % 50’si “Estergon Kalesi”, % 45’i “Köroğlu”, % 35’i “Evlerinin Önü”, % 30’u “Köroğlu Yiğitlemesi” ve “Güvercin”, % 25’i “Yiğitleme” ve “Yörük Ali”, % 15’i “Osman Paşa”, “Kolbaşı” ve “Al Yemeni”, % 10’u “Emmiler” ve “Yörükler Yaylası” adlı eserleri söyletmektedir.

Sonuçlara göre İlhan Baran’ın en çok seslendirilen eseri “Ferayi”dir.

Tablo 3.35. Seslendirilmekte olan YALÇIN TURA eserleri

ESER ADI	f	%
Anadolu Türküleri	2	10
Rumeli Türküleri	2	10
Bir Gün Erkenden Uyanın	1	5

Tablo 3.35.’deki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 10’u “Anadolu Türküleri” ve “Rumeli Türküleri”, % 5’i “Bir Gün Erkenden Uyanın” adlı eserleri söyletmektedir.

Tablo 3.36. Seslendirilmekte olan SAYRAM AKDİL eserleri

ESER ADI	f	%
Efem (Bariton)	8	40
Efem(Soprano)	4	20

Tablo 3.36.’daki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 40’ı “Efem (Bariton)”, % 20’si “Efem(Soprano)” adlı eserleri söyletmektedir.

Sonuçlara göre Sayram Akdil’in en çok seslendirilen eseri “Efem (Bariton)”dır.

Tablo 3.37. Seslendirilmekte olan SARPER ÖZSAN eserleri

ESER ADI	f	%
Terketmedi Sevdan Beni	2	10
Deniz ve Ben	1	5
Masalların Masalı	2	10

Tablo 3.37.’deki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 10’u “Terketmedi Sevdan Beni” ve “Masalların Masalı”, % 5’i “Deniz ve Ben” adlı eserleri söyletmektedir.

Tablo 3.38. Seslendirilmekte olan İSTEMİHAN TAVİLOĞLU eserleri

ESER ADI	f	%
Op.3 Biz Gençleriz	7	35

Tablo 3.38.’deki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 35’i “ Op.3 Biz Gençleriz” adlı eserleri söyletmektedir.

Tablo 3.39. Seslendirilmekte olan SELMAN ADA eserleri

ESER ADI	f	%
Ali Baba ve Kırk Haramiler Operası	11	55
Aşk-ı Memnu	11	55
Mavi Nokta	10	50
Op.16 5 Mozaik Nağme (Bariton)	2	10
Op.18 Türküler Şarkılar	1	5

Tablo 3.39'daki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 55'i "Ali Baba ve Kırk Haramiler Operası" ve "Aşk-ı Memnu", % 50'si "Mavi Nokta", % 10'u "Op.165 Mozaik Nağme (Bariton)", % 5'i "Op.18 Türküler Şarkılar" adlı eserleri söyletmektedir.

Tablo 3.40. Seslendirilmekte olan AYDIN KARLIBEL eserleri

ESER ADI	f	%
Havuz	2	10
Orman	2	10

Tablo 3.40.'daki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 10'u "Havuz" ve "Orman" adlı eserleri söyletmektedir.

Tablo 3.41. Seslendirilmekte olan TURGAY ERDENER eserleri

ESER ADI	f	%
İstanbulname Operası	1	5
Denizi Özleyenler İçin	3	15

Tablo 3.41.'deki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 15'i "Denizi Özleyenler İçin", % 5'i "İstanbulname Operası" söyletmektedir.

Sonuçlara göre Turgay Erdener'in en çok seslendirilen eseri "Denizi Özleyenler"dir.

Tablo 3.42. Seslendirilmekte olan ERDAL TUĞCULAR eserleri

ESER ADI	f	%
Osmanım	3	15
Kütahya'nın Pınarları Akışır	6	30
Öte Yakaya Geçelim	4	20
Sabahın Seherinde	10	50
Karahisar Kalesi	8	40
Kahve Koydum Fincana	5	25
Çökertme	7	35

Tablo 3.42.'deki veriler incelendiğinde, örneklem grubunun % 50'si "Sabahın Seherinde", % 40'ı "Karahisar Kalesi", % 35'i "Çökertme", % 30'u "Kütahya'nın Pınarları Akışır", % 25'i "Kahve Koydum Fincana", % 20'si "Öte Yakaya Geçelim", % 15'i "Osmanım" adlı eserleri söyletmektedir.

Sonuçlara göre Erdal Tuğcular'ın en çok seslendirilen eseri "Sabahın Seheri"dir.

Tablo 3.43. Konservatuvarlarda Şan Eğitiminde Kullanılan Eserler ve Bestecileri

BESTECİ	ESERİN ADI	FORMU					SES ALANI(REGİSTERİ)				
		Süit	Türkü D.	Çağdaş B.	Opera	Lied	S.	M.S.	Ten.	Bar.	Bas
CEMAL REŞİT REY	Urfalı		x				x				
	Yonca		x					x			
	Kozanoğlu		x							x	
	Kel Emin		x						x		
	Üç Zeybek		x								x
ULVİ CEMAL ERKİN	Hanife		x							x	
	Maya		x							x	
	Çamdan Sakız Akıyor		x						x		
	Türkmeni		x						x		
	Aydın On Dördü		x							x	
	Divan		x							x	
AHMET ANDAN SAYGUN	Estergon Kalesi		x							x	
	Köroğlu		x							x	
	Harmandalı		x							x	
	Sarı Boyvoda		x								x
	Nazlı Osman		x								x
	Arap Türküsü		x								x
	Güvercin		x								x
	Yine De Şahlanıyor		x								x
	Bozlak		x								x
	Eğlen Güzel		x								x
	Mavilim		x								x
	Bir İncecik Yolum Gider		x								x
	Hayvanat Destanı		x								x
	Masal			x			x				
	Geçen Dakikalarım			x						x	
	Büyük kuşlar			x			x				
	Deniz yaklaşırken			x			x				
	Adsız Çiçek			x			x				

BESTECİ	ESERİN ADI	FORMU					SES ALANI(REGİSTERİ)				
		Süit	Türkü D.	Çağdaş B.	Opera	Lied	S.	M.S.	Ten.	Bar.	Bas
AHMET ADNAN SAYGUN	Kimdir Adınla Andığım			X			X				
	Ağıt			X			X				
	Üç kuş			X			X				
	Dönsem			X			X				
	Hasret			X			X				
	Dilek			X			X				
	Arayış			X			X				
	Alan Kuşlar			X			X				
	Enginler			X			X				
	Taş			X			X				
	Özendiriş			X			X				
NECİL KAZIM AKSES	Mumların Karanlığı			X			X				
	Dost			X			X				
	Anlatamıyorum			X			X				
	Alaturka			X			X				
	Süit	X					X				
	Sonsuz Şarkı			X			X				
	İstanbul'dan Uzakta			X			X				
	Eylül Sonu			X			X				
	Anı			X			X				
	Oy			X			X				
	Hayat Güzel Şey			X			X				
FERİT HİLMİ ATREK	Olsam			X			X				
	Gurbette Tabiat			X					X		
	Fidan Boylum			X					X		
	Düşümdeki Sevgili			X				X			
	Geldiğin Günün Hatırası			X						X	
	Gençlik			X						X	
	Eleji			X					X		

BESTECİ	ESERİN ADI	FORMU					SES ALANI(REGİSTERİ)				
		Süit	Türkü D.	Çağdaş B.	Opera	Lied	S.	M.S.	Ten.	Bar.	Bas
AHMET SAMİM BİLGİN	Su Testisi		x				x				
	Urfalıyım		x				x				
	Gidin Bulutlar		x				x				
	Efe Türküsü		x							x	
	Havuz Başının Gülleri		x				x				
	Yayla Suyu		x				x				
	İki Zeybek		x						x		
	Ekin Ektim		x				x				
	Bülbülüm		x				x				
	Evlerinin Önü		x				x				
	Altın Yüzük		x				x				
	Fadime		x							x	
	Gökte Yıldız		x					x			
	Giresun Kayıkları		x				x				
	Efeler		x								x
	Süpürgesi Yoncadan		x						x		
	Anam Anam		x					x			
	Ferahi		x							x	
EKREM ZEKİ ÜN	Çağrı			x			x				
	Şol Cennetin Irmakları			x							x
	Karlı Dağlar Başında			x						x	
	Kel Emin Türküsü		x						x		
	Yosma'nın Türküsü		x					x			
FAİK CANSELEN	Uçun Kuşlar			x			x				
	Fecirde			x			x				
	Gurbet Yolcuları			x			x				
	Dalgalar			x			x				
	Özleyiş			x			x				

BESTECİ	ESERİN ADI	FORMU					SES ALANI(REGİSTERİ)				
		Süit	Türkü D.	Çağdaş B.	Opera	Lied	S.	M.S.	Ten.	Bar.	Bas
FAİK CANSELEN	Gezinti			x			x				
	Bebek Ninni		x				x				
	Gemiciler			x					x	x	
SAİP EGÜZ	Çarşıya vardım		x				x				
	Tren gelir		x				x				
	Sarı mendil		x					x			
	Çoban		x					x			
	Dağlar		x					x			
	Bebek		x					x			
	Keklik		x					x			
	Yarım gitti		x					x			
	Saray yolu		x					x			
	Turnam		x					x			
	Ekin ekim		x					x			
	Ninni		x					x			
	Ekinler		x					x			
	Nazlı Osman		x					x			
	Yenice yolları		x							x	
	Dama attım değnekleri		x							x	
	Güvercin		x							x	
	İlimon ekim		x				x				
	Keklik		x				x				
	Yaz'ın çiçeği güldür		x				x				
	Çıkabilsem		x				x				
	Maya dağdan		x				x				
	Efe		x								x
	Ardıçtandır		x								x
	Kevenk yolu		x								x
	Tuna Havası		x						x		

BESTECİ	ESERİN ADI	FORMU					SES ALANI(REGİSTERİ)				
		Süit	Türkü D.	Çağdaş B.	Opera	Lied	S.	M.S.	Ten.	Bar.	Bas
SAİP EGÜZ	Su gelir		x						x		
	Aman Avcı		x				x				
	Karadır kaşların		x				x				
İLHAN USMANBAŞ	Kılıç			x			x				
	Mısrayım			x			x				
	İki Tekerlekli At			x			x				
	Ey Kanatsızlık			x			x				
NAZİFE GÜRAN	Merdiven			x			x				
	Şehit Çoıcuğuna Ninni			x			x				
	Gece Deniz			x			x				
	Hayalimdeki Bahçe			x			x				
	Yarını Bekleyen Köy			x			x				
	Titreşim			x			x				
	Nurdan bir Hale			x			x				
	İbadet Sevinci			x			x				
	Mehlika Sultan			x			x				
ERTUĞRUL OĞUZ FIRAT	Zamanın Örümceği			x			x				
	Aşkın Aldı Beni Benden			x							x
	Ellerin Gözlerinle Sevi			x							x
NEVİT KODALLI	Gilgameş Operası				x		x	x	x	x	x
	Menevşe		x				x				
	Yahha		x					x			
	Ulu Kavak		x							x	
	Bozlak		x								x
	Türkü		x								x
	İki Lied					x	x				
	Garip Şarkılar			x			x				
	Ay ışığında Bekleyiş			x			x				
	Sivas Yollarında			x					x		

BESTECİ	ESERİN ADI	FORMU					SES ALANI(REGİSTERİ)				
		Süit	Türkü D.	Çağdaş B.	Opera	Lied	S.	M.S.	Ten.	Bar.	Bas
NEVİT KODALLI	Sonbahar Geliyor			X							X
	Yirminci Asrın İlk Yarısı			X				X			
MUAMMER SUN	Seni Sevdim Diye			X				X			
	Çek Şarabı			X				X			
	Bozlak ve Türkü		X						X		
	Yum Gözlerini Gör Beni			X					X		
	Sevdikçe Yaşıyorum			X						X	
KEMAL SÜNDER	Menberi			X			X				
	Yaşam Güzel			X						X	
İLHAN BARAN	Köroğlu Yiğitlemesi		X								X
	Emmiler		X								X
	Güvercin		X								X
	Ferayi		X								X
	Yiğitleme		X								X
	Yörükler Yaylası		X								X
	Osman Paşa		X								X
	Evlerinin Önü		X								X
	Kolbaşı		X								X
	Yörük ali		X								X
	Al Yemeni		X								X
	Estergon Kalesi		X								X
	Köroğlu		X								X
YALÇIN TURA	Anadolu Türküleri		X				X				
	Rumeli Türküleri		X				X				
	Bir Gün Erkenden Uyanın			X			X				
SAYRAM AKDİL	Efem		X							X	
	Efem		X				X				

BESTECİ	ESERİN ADI	FORMU					SES ALANI(REGİSTERİ)				
		Süit	Türkü D.	Çağdaş B.	Opera	Lied	S.	M.S.	Ten.	Bar.	Bas
SARPER ÖZSAN	Terketmedi Sevdan Beni			x			x				
	Deniz ve Ben			x				x			
	Masalların Masalı			x				x			
İSTEMİHAN TAVİLOĞLU	Biz Gençleriz			x						x	
SELMAN ADA	Ali Baba ve Kırk Haramiler Operası				x		x	x	x	x	x
	Aşk-ı Memnu				x		x	x	x	x	x
	Mavi Nokta				x		x	x	x	x	x
	Op.16 5 Mozaik Nağme			x						x	
	Op.18 Türküler Şarkılar		x				x	x	x	x	x
AYDIN KARLIBEL	Havuz			x			x				
	Orman			x			x				
TURGAY ERDENER	İstanbulname Operası				x		x	x	x	x	x
	Denizi Özleyenler İçin			x			x				
ERDAL TUĞCULAR	Osmanım		x				x				
	Kütahyanın Pınarları Akışır		x				x				
	Öte Yakaya Geçelim		x				x				
	Sabahın Seherinde		x				x				
	Karahisar kalesi		x				x				
	Kahve Koydum Fincana		x				x				
	Çökertme		x				x				

Tablo 3.43.'deki bulgulara göre Türk Beşleri kuşağından olan Cemal Reşit Rey'in en çok seslendirilen eseri "Üç Zeybek"tir. Bu eser Türkü düzenleme formunda olup, soprano ses alanı için yazılmıştır. Ulvi Cemal Erkin'in en çok seslendirilen eseri "Çamdan Sakız Akıyor"dur. Bu eser Türkü Düzenleme formunda olup, tenor ses için yazılmıştır. Ahmet Adnan Saygun'un en çok seslendirilen eseri "Köroğlu" olup türkü düzenlemedir ve bariton ses için yazılmıştır. Necil Kazım Akses'in en çok seslendirilen eseri ise "Dost"tur ve bu eser çağdaş beste formunda ve soprano ses içindir.

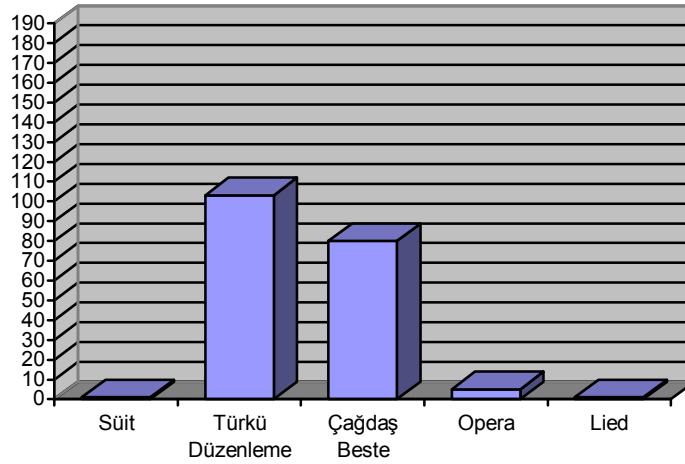
1910 kuşağı bestecilerimizden Ferit Hilmi Atrek'in en çok seslendirilen eseri "Düşümdeki Sevgili" dir. Bu eser çağdaş bestedir ve mezzo-soprano ses içindir. Ahmet Samim Bilgen'in en çok seslendirilen eseri olan "Yayla Suyu" türkü düzenlemedir ve soprano ses içindir. Ekrem Zeki Ün'ün en çok seslendirilen eseri "Çağrı"dır ve bu eser soprano ses için yazılmış bir çağdaş bestedir. Faik Canselen'in en çok seslendirilen eseri ise "Uçun Kuşlar"dır. Bu eser soprano ses için yazılmış bir çağdaş bestedir.

1920-1930 kuşağı bestecilerimizden Saip Egüz'ün en çok seslendirilen eseri "Yenice Yolları" bir türkü düzenleme olup bariton ses içindir. İlhan Usmanbaş'ın en çok seslendirilen eseri "İki Tekerlekli At"tır. Bu eser çağdaş bestedir ve soprano ses için yazılmıştır. Nazife Güran'ın en çok seslendirilen eseri olan "Hayalimdeki Bahçe" çağdaş bir bestedir ve soprano ses için yazılmıştır. Ertuğrul Oğuz Fırat'ın en çok seslendirilen eseri ise "Aşkın Aldı Benden Beni"dir. Bu eser çağdaş bestedir ve bas ses için yazılmıştır. Nevit Kodallı'nın en çok seslendirilen eserin "Bozlak"dır. Bozlak türkü düzenleme formunda olup bas ses için yazılmış bir eserdir. Muammer Sun'un en çok seslendirilen eseri "Seni Sevdim Diye"dir. Bu eser çağdaş beste olup mezzo-soprano için yazılmıştır. Kemal Sünder'in en çok seslendirilen eseri "Menberi-Uygulama"dır. Bu eser ise çağdaş bestedir ve soprano ses için yazılmıştır. İlhan Baran'ın en çok seslendirilen eseri "Ferayi" olup bu eser, çağdaş beste formunda ve bas ses için yazılmıştır. Yalçın Tura'nın en çok seslendirilen eseri Anadolu Türküleri" ve "Rumeli Türküleri" isimli eserleri olup bu eserler çağdaş

bestedir ve soprano için yazılmıştır. Sayram Akdil'in en çok seslendirilen eseri "Efem"dir. Bu eser Türkü düzenlemedir ve bariton için yazılmıştır. Sarper Özsan'ın en çok söylenen eseri olan "Terketmedi Sevdan Beni" çağdaş beste olup soprano ses için yazılmıştır. İstemihan Taviloğlu'nun en çok seslendirilen eseri "Op.3 Biz Gençleriz" dir. Bu eser çağdaş beste formunda olup bariton ses için yazılmıştır.

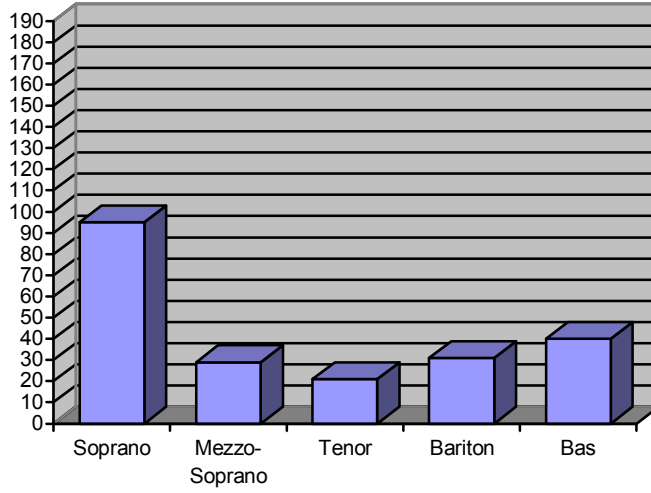
Son kuşak bestecilerimizden Selman Ada'nın en çok seslendirilen eseri "Ali Baba ve Kırk Haramiler Operası"dır. Aydın Karlıbel'in en çok seslendirilen eseri ise "Havuz" adlı eseridir. Bu eser soprano ses için yazılmış bir çağdaş bestedir. Turgay Erdener'in en çok seslendirilen eseri "Denizi Özleyenler İçin"dir. Bu eser soprano ses için yazılmış bir çağdaş bestedir. Erdal Tuğcular'ın en çok seslendirilen eseri "Sabahın Seheri"dir. Sabahın Seheri türkü düzenleme olup Soprano ses içindir.

Grafik 3.1. Türk Bestecilerinin Eserlerinin Form Yapısı

Yukarıda ankete katılan öğretim elemanlarının, 190 Türk bestecisi eserinin form yapısı grafiği verilmiştir. Grafiğe göre 190 eserin 1 tanesi süt, 103 tanesi türkü düzenleme, 80 tanesi çağdaş beste, 5 tanesi opera, bir tanesi lied'dir. Sonuç olarak Türk bestecilerimizin şan eserlerini en çok türkü düzenleme ve çağdaş beste formunda verdikleri görülmektedir.

Grafik 3.2. Türk Bestecilerinin Eserlerin Ses Alanı

Yukarıda ankete katılan öğretim elemanlarının, 190 Türk bestecisi eserinin ses alanı grafiği verilmiştir. Grafiğe göre 190 eserin 95 tanesi soprano, 29 tanesi mezzo-soprano, 21 tanesi tenor, 31 tanesi bariton, 40 tanesi bas içindir. Eserlerin bazıları birden fazla ses alanı için olduğundan dolayı toplam sonuç 216'dır. Sonuç olarak Türk bestecilerimizin şan eserlerini en çok soprano, en az tenor ses alanında verdikleri görülmektedir.

BÖLÜM 4

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, Devlet Konservatuvarları Sahne Sanatları Bölümü Opera Anasanat Dalı “Şan” Derslerinde Türk Bestecilerinin Eserlerinin Kullanımı incelemek amacıyla yapılan araştırmada elde edilen bulgulara bağlı olarak sonuçlar ve öneriler yer almıştır.

4.1. Sonuçlar

4.1.1. Birinci alt probleme ilişkin sorulan anket sorularından elde edilen bulgular yorumlanmış ve şu sonuçlara varılmıştır:

Örneklem grubunun % 55’lik bir bölümü, Türk Bestecilerinin eserlerini şan eğitiminde kullandıklarını belirtmelerinin yanı sıra, ses eğitimi müfredat programının içinde Türk Bestecilerinin eserlerine ayrılan alanın az olduğu görüşündedirler.

4.1.2. İkinci alt probleme ilişkin sorulan anket sorularından elde edilen bulgular yorumlanmış ve şu sonuçlara varılmıştır:

Örneklem grubunun %75’lik çoğunluğu Türk eserlerinin şan eğitimine yeterince uygun olmadığı görüşündedir ve bu eserleri yorumlarken yeni tekniklere ihtiyaç duymadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca Türk eserlerinin özelliklerinin icrada büyük zorluklar oluşturmadığı görüşünde olan örneklem grubu, bu eserleri seslendirmek için yeni teknik ve egzersizlere gerek duymadıklarını belirtmişlerdir. Örneklem grubu öğrencilerin yöresel-bireysel farklılıklarının eserlerin yorumlanmasında büyük farklılıklar yaratmadığını savunurken, şan derslerinde öğrencilerin Türk Bestecilerinin eserlerinin seslendirilmesinde istekli ve daha başarılı olduğu görüşündedirler. Örneklem grubunun %70’lik bir çoğunluğu şan eğitiminde kullanılan Türk bestecilerinin eserlerinin uluslararası nitelikte olmadığı görüşünde birleşmişlerdir.

4.1.3. Üçüncü alt probleme ilişkin sorulan anket sorularından elde edilen bulgular yorumlanmış ve şu sonuçlara varılmıştır.

Örneklem grubu, şan eğitiminde kullanılmak üzere kısıtlı sayıda Türk bestecinin eseri bulunduğu görüşündedir. %85’lik çoğunluk Türk bestecilerinin eserlerinden oluşan basılı kaynaklara ulaşmakta zorluk yaşadıklarını ve farklı ses grupları için yeterli eser bulamadıklarını belirtmişlerdir.

Dördüncü alt probleme ilişkin sorulan anket sorularından elde edilen bulgular yorumlanmış ve şu sonuçlara varılmıştır;

Sonuçlara göre Türk Beşleri kuşağından olan Cemal Reşit Rey’in en çok seslendirilen eseri “Üç Zeybek”tir. Bu eser Türkü düzenleme formunda olup, soprano ses alanı için yazılmıştır. Ulvi Cemal Erkin’in en çok seslendirilen eseri “Çamdan Sakız Akıyor”dur. Bu eser Türkü Düzenleme formunda olup, tenor ses için yazılmıştır. Ahmet Adnan Saygun’un en çok seslendirilen eseri “Köroğlu“ olup türkü düzenlemedir ve bariton ses için yazılmıştır. Necil Kazım Akses’in en çok seslendirilen eseri ise “Dost”tur ve bu eser çağdaş beste formunda ve soprano ses içindir.

1910 kuşağı bestecilerimizden Ferit Hilmi Atrek’in en çok seslendirilen eseri “Düşümdeki Sevgili” dir. Bu eser çağdaş bestedir ve mezzo-soprano ses içindir. Ahmet Samim Bilgen’in en çok seslendirilen eseri olan “Yayla Suyu” türkü düzenlemedir ve soprano ses içindir. Ekrem Zeki Ün’ün en çok seslendirilen eseri “Çağrı”dır ve bu eser soprano ses için yazılmış bir çağdaş bestedir. Faik Canselen’in en çok seslendirilen eseri ise “Uçun Kuşlar”dır. Bu eser soprano ses için yazılmış bir çağdaş bestedir.

1920-1930 kuşağı bestecilerimizden Saip Egüz’ün en çok seslendirilen eseri “Yenice Yolları” bir türkü düzenleme olup bariton ses içindir. İlhan Usmanbaş’ın en

çok seslendirilen eseri “İki Tekerlekli At”tır. Bu eser çağdaş bestedir ve soprano ses için yazılmıştır. Nazife Güran’ın en çok seslendirilen eseri olan “Hayalimdeki Bahçe” çağdaş bir bestedir ve soprano ses için yazılmıştır. Ertuğrul Oğuz Fırat’ın en çok seslendirilen eseri ise “Aşkın Aldı Benden Beni”dir. Bu eser çağdaş bestedir ve bas ses için yazılmıştır. Nevit Kodallı’nın en çok seslendirilen eserin “Bozlak”dır. Bozlak türkü düzenleme formunda olup bas ses için yazılmış bir eserdir. Muammer Sun’un en çok seslendirilen eseri “Seni Sevdim Diye”dir. Bu eser çağdaş beste olup mezzo-soprano için yazılmıştır. Kemal Sünder’in en çok seslendirilen eseri “Menberi-Uygulama”dır. Bu eser ise çağdaş bestedir ve soprano ses için yazılmıştır. İlhan Baran’ın en çok seslendirilen eseri “Feraî” olup bu eser, çağdaş beste formunda ve bas ses için yazılmıştır. Yalçın Tura’nın en çok seslendirilen eseri Anadolu Türküleri” ve “Rumeli Türküleri” isimli eserleri olup bu eserler çağdaş bestedir ve soprano için yazılmıştır. Sayram Akdil’in en çok seslendirilen eseri “Efem”dir. Bu eser Türkü düzenlemedir ve bariton için yazılmıştır. Sarper Özsan’ın en çok söylenen eseri olan “Terketmedi Sevdan Beni” çağdaş beste olup soprano ses için yazılmıştır. İstemihan Taviloğlu’nun en çok seslendirilen eseri “ Op.3 Biz Gençleriz” dir. Bu eser çağdaş beste formunda olup bariton ses için yazılmıştır.

Son kuşak bestecilerimizden Selman Ada’nın en çok seslendirilen eseri “Ali Baba ve Kırk Haramiler Operası”dır. Aydın Karlıbel’in en çok seslendirilen eseri ise “Havuz” adlı eseridir. Bu eser soprano ses için yazılmış bir çağdaş bestedir. Turgay Erdener’in en çok seslendirilen eseri “Denizi Özleyenler İçin”dir. Bu eser soprano ses için yazılmış bir çağdaş bestedir. Erdal Tuğcular’ın en çok seslendirilen eseri “Sabahın Seheri”dir. Sabahın Seheri türkü düzenleme olup Soprano ses içindir.

Ankete katılan öğretim elemanlarının kullandığı, 190 Türk bestecisi eserinin form yapısı;

1 tanesi süit, 103 tanesi türkü düzenleme, 80 tanesi çağdaş beste, 5 tanesi opera, 1 tanesi lied’dir. Sonuç olarak örneklem grubunun Türk bestecilerimizin şan eserlerinden, en çok türkü düzenleme ve çağdaş beste formunda verdikleri eserleri kullandıkları görülmektedir. Bu eserlerin 95 tanesi soprano, 29 tanesi mezzo-

soprano, 21 tanesi tenor, 31 tanesi bariton, 40 tanesi bas içindir. Eserlerin bazıları birden fazla ses alanı için olduğundan dolayı toplam sonuç 216'dır. Sonuç olarak Türk bestecilerimizin şan eserlerini en çok soprano, en az tenor ses alanında verdikleri görülmektedir.

4.2.Öneriler

- Müziğimizin doğal yapısının bozulmamasına gayret göstererek Türk Müziğine uygun yeni bir ekol oluşturulabilir.
- Şan derslerinde Türk Bestecilerinin Eserlerine daha fazla yer verilebilir.
- Türk bestecilerinin eserlerinin icrasında meydana gelebilecek zorluklar için eserlere yönelik egzersizler geliştirilebilir.
- Türk Bestecilerinin ses eğitimi için besteledikleri veya derledikleri eserlerden oluşan kaynak kitaplar basılabilir.
- Üniversitelerimiz Türk bestecilerinin eserlerinin tanıtımına yönelik seminerler, konferanslar, konserler düzenleyebilir. Bu alandaki eserlerin üretiminin arttırılması amacıyla, lisans programlarına Türk Müziği Bestecilik dersleri konulabilir. Yüksek lisans ve doktora programlarında Türk Müziği Besteleme bölümleri açılabilir. Bu programlardan mezun olan öğrencilerin eserleri kaynak kitap haline getirilebilir.
- Türk bestecilerinin eserlerini seslendirme ve yeni eserlerin bestelenmesi üzerine yarışmalar düzenlenebilir.
- Türk bestecilerin ses eğitimi alanında daha fazla eser vermelerine yönelik basın yayın organları tarafından beste yarışmaları düzenlenebilir. Bu yolla üretim arttırılabilir.
- Türk bestecilerinin eserlerinin sergilenmesi sağlanabilir, yapılan bu çalışmalar çeşitli iletişim araçları yoluyla halka ulaştırılabilir.
- Ses eğitiminde başlangıç, orta ve ileri düzeyine yönelik eser sayıları, Eğitim Müziği Besteleme Bölümleri açılarak arttırılabilir. Bu bölüm sadece ses eğitimiyle kalmamalı diğer anasanat dallarında da açılmalıdır.

KAYNAKÇA

- ANTEP, Ersin (2006). **Türk Bestecileri Eser Katoloğu**, Ankara, Sevda-Cenap And Müzik Vakfı Yayınları.
- ÇEVİK, Suna (1999). **Koro Eğitimi Yönetimi Ve Teknikleri**.(İkinci Baskı). Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.
- ÇEVİK, Suna (1997). **Koro Eğitimi ve Yönetimi Teknikleri**, Ankara, Doruk Yayıncılık.
- ERTÜRK, Selahattin (1972). **Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara: Yelkentepe Yayını
- GEDİKLİ, Necati (1999). **Ülkemizdeki Etki ve Sonuçlarıyla Uluslararası Sanat Müziği** İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi
- GÜVENÇ, Bozkurt (1979). **İnsan ve Kültür**. İstanbul: Remzi Kitapevi Yayınları
- İKTU, Mesut (2008). **Devlet Konservatuvarı Bilgi Kataloğu**, İstanbul, Miman Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Yayınları,
- İLYASOĞLU, Evin (1998). **Çağdaş Türk Bestecileri**, İstanbul: Pan Yayıncılık
- İLYASOĞLU, Evin (2007). **71 Türk Bestecisi**, İstanbul: Pan Yayıncılık
- SAY, Ahmet (1996). **Müzik Öğretimi**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları
- SAY, Ahmet (2005). **Müzik Sözlüğü**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları
- SAY, Ahmet (2006). **Müzik Tarihi**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları
- SAYGUN, Ahmet Adnan (1983). **Atatürk ve Müzik**. Ankara: Sevda Cenap And Müzik Vakfı Yayınları 1
- TÖREYİN, A.Meral (2000). Makale: **Türkiye Türk'çesine Uygun Şan Eğitimi**. Türk Dili Ve Edebiyatı Dergisi Sayı:583 s.83-91.
- UÇAN, Ali (1994). **İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları

UÇAN, Ali (1996). **İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları

UÇAN, Ali (1997). **Müzik Eğitimi**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları

UÇAN, Ali (2005). **Türk Müzik Kültürü**. (İkinci Baskı). Ankara: Evrensel Müzikevi Yayınları.

VENNARD, Wugler (1992). **Şarkı Söyleme Mekanizması ve Tekniği** Dans- Müzik- Kültür Folkloru Doğru Çev./ Araştırma Dergisi, No:61, İstanbul, Boğaziçi Üniversitesi Matbaası

www.beethovenlives.com

www.wikipedia.com

ZEREN, Ayhan (1998). **Müzik Fizigi**. İstanbul:Pan Yayınları.

EKLER

EK -1**ANKET FORMU**

Bu anket; Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda yapılmakta olan “DEVLET KONSERVATUVARLARININ SAHNE SANATLARI BÖLÜMÜ OPERA ANASANAT DALI “ŞAN” DERSLERİNDE TÜRK BESTECİLERİNİN ESERLERİNİN KULLANIMI” konulu tezle ilgili olarak, verilerin bir kısmını elde etmek için kullanılacaktır.

Anket, “Kişisel Bilgiler” , “Alana İlişkin Sorular” , ” Türk Bestecileri’nin Şan Ve Piyano İçin Eserleri, Operaları ve Türkü Düzenlemeleri” olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. Sorular, ağırlıklı olarak beş kademeli derecelendirme ölçeğine göre hazırlanmıştır. Sorulara yanıt verirken size en uygun seçeneğin yanındaki kutucuğa “x” işareti koyunuz ve lütfen hiçbir soruyu yanıtsız bırakmayınız.

Anketten elde edilecek veriler yalnız bu araştırma için kullanılacak olup; her türlü veri ve kişisel bilgiler gizli tutulacaktır.

İlgi ve destekleriniz için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Dilek YÜKSEL
Gazi Üniv.Gazi.Eğt.Fak.
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Müzik Eğitimi A.B.D
Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER

1-Hangi okuldan mezun oldunuz?

- ☐ Müzik Eğitim Fakültesi
- ☐ Güzel Sanatlar Fakültesi
- ☐ Konservatuvar

2-Lisansüstü eğitim durumunuz ?

- ☐ Yüksek Lisans
- ☐ Sanatta Yeterlilik
- ☐ Doktora
- ☐ Lisansüstü eğitimi almadım

3-Ünvanınız?

- ☐ Sözleşmeli Öğretim Elemanı
- ☐ Okutman
- ☐ Araştırma Görevlisi
- ☐ Uzman
- ☐ Öğretim Görevlisi
- ☐ Yardımcı Doçent
- ☐ Doçent
- ☐ Profesör

4- Görev yaptığınız kurum?

- ☐ Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
- ☐ Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı
- ☐ Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
- ☐ Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
- ☐ Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
- ☐ Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
- ☐ Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
- ☐ Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
- ☐ İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

5-Kaç yıldır şan öğretim elemanı olarak görev yapmaktasınız?

- ☐ 1–5 Yıl
☐ 6–10 Yıl
☐ 11–15 Yıl
☐ 16–20 Yıl
☐ 21 Yıl ve üstü

Alana İlişkin Sorular	Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok Az	Hiç
Şan Derslerinde Türk Bestecilerinin Eserleri kullanılmalıdır					
Ses Eğitimi Müfredat Programının İçinde Türk Bestecilerinin Eserleri Kullanılmaktadır					
Türk Bestecilerinin Eserleri Şan Eğitimine Uygundur					
Şan Derslerinde Kullanılmakta Olan Teknikler Türk Bestecilerinin Eserlerinin Yorumlanmasında Yeterlidir					
Türk Bestecilerinin Eserlerinin Özellikleri, İcrada Zorluklar Oluşturmaktadır					
Türk Bestecilerinin Eserlerinin İcrasında, Esere Yönelik Olarak Teknik Egzersizler Geliştirilmeli Ve Uygulanmalıdır					
Öğrencilerin Yöresel- Bireysel Farklılıkları Türk Bestecilerinin Eserlerinin İcrasında Değişiklik Meydana Getirir					
Öğrenciler Türk Bestecilerinin Eserlerinin Seslendirilmesinde Daha Başarılı Olmaktadırlar					
Öğrenciler Türk Bestecilerinin Eserlerine Daha Çok İlgi Göstermektedir					
Şan Eğitiminde Kullanılan Türk Bestecilerinin Eserleri Uluslar arası Niteliktedir					
Şan Eğitiminde Kullanılmak Üzere, Türk Bestecilerinin Eserleri Bulunmaktadır					
Türk Bestecilerinin Eserlerinin Kullanılabilmesine Yönelik kaynaklara (Kitap, Basılı Nota) Ulaşılabilmektedir					
Türk Bestecilerinin Eserlerinin Kullanımında, Farklı Ses Gruplarına(Soprano, Mezzo-Soprano, Alto, Tenor, Bariton, Bas) İlişkin Eğitim Materyallerine Ulaşılabilmektedir					

Lütfen şan derslerinizde öğrencilerinize söylediğiniz eserlerin yanındaki kutucuğu “x” ile işaretleyiniz.

**TÜRK BESTECİLERİ'NİN ŞAN VE PİYANO İÇİN ESERLERİ,
OPERALARI VE TÜRKÜ DÜZENLEMELERİ**

BESTECİ ADI	ESER ADI	X
AHMET ADNAN SAYGUN	Op.23 Üç Türkülük Süit (Bariton)	
	• Estergon Kalesi	
	• Köroğlu	
	• Harmandalı	
	Op.41 On Türkü (Bas)	
	• Sarı Boyvoda	
	• Nazlı Osman	
	• Arap Türküsü	
	• Güvercin	
	• Yine De Şahlanıyor	
	• Bozlak	
	• Eğlen Güzel	
	• Mavilim	
	• Bir İncecik Yolum Gider	
	• Hayvanat Destanı	
	Op.16 No.1	
	• Masal	
	Op.21 No.1(Bariton)	
	• Geçen Dakikalarım	
	Op.48 Dört Ezgi (Soprano)	
	• Büyük kuşlar	
	• Deniz yaklaşırken	
	• Adsız Çiçek	
	• Kimdir Adınla Andığım	
	Op.60 İnsan Üzerine Deyişler1(Soprano)	
	• Ağıt	
	• Üç kuş	
	• Dönsem	
	• Hasret	
	• Dilek	
	Op.61 İnsan Üzerine Deyişler1(Soprano)	
	• Arayış	
	• Alan Kuşlar	
	• Enginler	
	• Taş	
	• Özendiriş	

BESTECİ ADI	ESER ADI	
AHMET SAMİM BİLGİN	Türk Halk Havaları	
	• Su Testisi	
	• Urfalıyım	
	• Yörük Yaylası	
	• Gidin Bulutlar	
	• Efe Türküsü	
	• Kız Pınardan	
	• Havuz Başının Gülleri	
	• Yayla Suyu	
	• İki Zeybek	
	• Ekin Ektim	
	• Bülbülüm	
	• Odasına Girdim	
	• Evlerinin Önü	
	• Altın Yüzük	
	• Giderim Buradan Artık	
	• Fadime	
	• Nevruz Gelin	
	• Gökte Yıldız	
	• Giresun Kayıkları	
	• Düriye	
	• Efeler	
	• Süpürgesi Yoncadan	
	• Anam Anam	
	• Ferahi	
	İki Lied	
	• Merdiven	
	• Dalgalar	
AYDIN KARLIBEL	• Havuz	
	• Orman	
CEMAL REŞİT REY	Halk Türküleri	
	• Urfalı	
	• Yonca	
	• Kazanoğlu	
	• Kel Emin	
	• Üç Zeybek	

BESTECİ ADI	ESER ADI	X
EKREM ZEKİ ÜN	Üç Nefes	
	• Çağrı	
	• Şol Cennet'in Irmakları	
	• Karlı Dağlar Başında	
	Kel Emin Türküsü	
	Yosma'nın Türküsü	
	Zile Türküsü	
	Kozanoğlu	
	Dadaloğlu	
	Köroğlu	
ERDAL TUĞCULAR	Şan İçin Piyano Eşlikli Türküler	
	• Osmanım	
	• Kütahya'nın Pınarları Akışır	
	• Öte Yakaya Geçelim	
	• Sabahın Seherinde	
	• Karahisar Kalesi	
	• Kahve Koydum Fincana	
	• Çökertme	
ERTUĞRUL OĞUZ FIRAT	Op.6 Zamanın Örümceği	
	Op.18 Bağımsız Şarkılar (Bas)	
	• Yağmur	
	• Aşkın Aldı Beni Benden	
	• İlk Akşamdan Vardım	
	• Gazel	
	• Ellerin Gözlerinle Sevi	
FAİK CANSELEN	10 Lied (Soprano)	
	• Son Akşam	
	• Gurbette Düşünceler	
	• Seneler	
	• Uçun Kuşlar	
	• Koşma	
	• Fecirde	
	• Gurbet Yolcuları	
	• Dalgalar	
	• Özleyiş	
	• Gezinti	
	Bebek Ninni	
	Kuşlar	
	Gemiciler	

BESTECİ ADI	ESER ADI	X
FERİT HİLMİ ATREK	• Teselli	
	• Olsam	
	• Gurbette Tabiat	
	• Fidan Boylum	
	• Düşümdeki Sevgili	
	• Yurda Dönüş	
	• Bir An'ı Teessür	
	• Anadolu Hasreti	
	• Geldiğin Günün Hatırası	
	• Gençlik	
	• Eleji	
	• Öldüğüm Gün	
İSTEMİHAN TAVİLOĞLU	• Op.3 Biz Gençleriz (Bariton)	
İLHAN BARAN	Uygulamalar 1.Defter (Bas)	
	• Köroğlu Yiğitlemesi	
	• Emmiler	
	• Güvercin	
	• Ferayi	
	• Yiğitleme	
	Uygulamalar 2. Defter (Bas)	
	• Yörükler Yaylası	
	• Osman Paşa	
	• Evlerinin Önü	
	• Kolbaşı	
	• Yörük Ali	
	• Al Yemeni	
	• Estergon Kalesi	
	• Köroğlu	
İLHAN USMANBAŞ	• Bakışsız bir kara kedi	
	• Firavun	
	• Kılıç	
	• Mısrayim	
	• Kargabüken	
	• İki Tekerlekli at	
	• Ey Kanatsızlık	
	• Ortodoks	
	• İpeka	

BESTECİ ADI	ESER ADI	X
KEMAL SÜNDER	Menberi-Uygulama (Soprano)	
	Op.16 Dört Şarkı (Bas)	
	Op.31/a Yaşam Güzel (Bariton)	
LEVENT KUTERDEM	Sen (Bas)	
MELİHA DOĞUDUYAL	Karanlıkta	
	Gizli Alanlar	
MUAMMER SUN	İki Şarkı (Mezzosoprano)	
	• Seni Sevdim Diye	
	• Çek Şarabı	
	Bozlak ve Türkü (Tenor)	
	Yum Gözlerini Gör Beni (Bariton)	
	Sevdikçe Yaşıyorum (Bariton)	
NAZİFE GÜRAN	Merdiven	
	Şehit Çocuğuna Ninni	
	Gece Deniz	
	Hayalimdeki Bahçe	
	Yarını Bekleyen Köy	
	Titreşim	
	Nurdan Bir Hale	
	İbadet Sevinci	
	Mehlika Sultan	
NECATİ GEDİKLİ	Op.10 Altı Türkü	
	Op.15 Pir Sultan Abdal	
NECİL KAZIM AKSES	Portreler 1 “Şan ve Piyano İçin 6 Poem”	
	• Mumların Karanlığı	
	• Dost	
	• Anlatamıyorum	
	• Alaturka	
	• Süt	
	• Tokad’a Doğru	
	Portreler 2 “Şan ve Piyano İçin 7 Poem”	
	• Arada Bir	
	• Sonsuz Şarkı	
	• İstanbul’dan Uzakta	
	• Eylül Sonu	
	• Anı	
	• Oy	
	• Hayat Güzel Şey	
	• Aramadın	
	Hayır mı, Evet mi?	

BESTECİ ADI	ESER ADI	X
NEVİT KODALLI	Gilgameş Operası	
	Op.7 Yedi Poem	
	Op.11 Benzetmeler(Türk Halk Müziği Ağzında)	
	• Menevşe	
	• Yahha	
	• Ulu Kavak	
	• Bozlak	
	• Türkü	
	Op.16 İki Lied	
	Op.20 Garip Şarkılar Albümü	
	Lied'ler	
	• Hikâye	
	• Ay Işığında Bekleyiş	
	• Sivas Yollarında	
	• Sonbahar Geliyor	
	• Yirminci Asrın İlk Yarısı	
İLTERİŞ SUN	Basbariton ve Piyano İçin Çokseslendirilmiş Yedi Türkü	
ÖZKAN MANAV	Op.10 Nazım Hikmet Şarkıları (Bariton)	
PERİHAN ÖNDER-RİDDER	Havada Turna Sesi Var	
	Anadolu	
SARPER ÖZSAN	Terketmedi Sevdan Beni	
	Büyük Hüner	
	Deniz ve Ben	
	Bir Zenci Kızın Türküsü	
	Kapalıçarşı	
	Yüz Dirhemdir Kuşağımın Şeridi	
	Masalların Masalı	
SAYRAM AKDİL	Efem (Bariton)	
	Efem(Soprano)	
SELMAN ADA	Ali Baba ve Kırk Haramiler Operası	
	Aşk-ı Memnu	
	Mavi Nokta	
	Op.16 5 Mozaik Nağme (Bariton)	
	Op.18 Türküler Şarkılar	
TURGAY ERDENER	İstanbulname Operası	
	Denizi Özleyenler İçin	
TURGUT ALDEMİR	Yansımalar (Tenor)	
ULVİ CEMAL ERKİN	• Hanife	
	• Maya	
	• Çamdan Sakız Akıyor	
	• Türkmeni	
	• Ayın On Dördü	
	• Divan	

SAİP EGÜZ	Çarşıya vardım	
	Tren gelir	
	Sarı mendil	
	Çoban	
	Dağlar	
	Bebek	
	Keklik	
	Yarım gitti	
	Saray yolu	
	Turnam	
	Ekin ekim	
	Ninni	
	Ekinler	
	Nazlı Osman	
	Yenice yolları	
	Dama attım değnekleri	
	Güvercin	
	İlimon ekim	
	Keklik	
	Yaz'ın çiçeği güldür	
	Çıkabilsem	
	Maya dağdan	
	Efe	
	Ardıçtandır	
	Kevenk yolu	
	Tuna Havası	
	Su gelir	
	Aman Avcı	
	Karadır kaşların	
YALÇIN TURA	Şarkılar	
	Vatanım	
	Anadolu Türküleri	
	Rumeli Türküleri	
	Bir Gün Erkenden Uyanın	